

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2025–2026 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
VATANDAŞLIK BİLGİSİ DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim ŞEN
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Perşembe, 11:30-13:30
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-1

DERSİN AMACI:

Öğretmen adaylarına vatandaşlık ve demokrasi kavram ve teorilerini tanıtmak; Türkiye’de vatandaşlık ve vatandaşlık eğitiminin tarihsel gelişimine yönelik aşinalık kazandırmak. Vatandaşlık gelenekleri, vatandaşlığın günümüzde değişimi, demokrasi teorileri ve demokrasilerin günümüzdeki sorunları, Türkiye’de vatandaşlık ve vatandaşlık eğitiminin tarihsel gelişimi, darbeler-askeri vesayet ve vatandaşlık eğitime etkileri gibi konularda öğrencilere öğrenme imkanları yaratmak.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Demokrasi kavramını açıklar.
2. Demokrasi teorilerini birbiriyle güçlü ve zayıf yönleri açısından karşılaştırır.
3. Demokrasilerin güncel sorunları üzerine değerlendirme yapar.
4. Vatandaşlık geleneklerini ve çeşitlerini genel hatlarıyla açıklar.
5. Vatandaşlık kavramının günümüzdeki değişimine yönelik değerlendirmeler yapar.
6. Türkiye’de vatandaşlık kurumunun tarihsel gelişimini genel hatlarıyla açıklar.
7. Türkiye’de vatandaşlık sorunlarına ilişkin değerlendirme yapar.
8. Türkiye’de vatandaşlık eğitiminin gelişimini genel hatlarıyla açıklar.
9. Türkiye’de vatandaşlık eğitimi sorunlarına ilişkin genel değerlendirme yapar.

ANA KAYNAKLAR:

1. Bal, H. (2014). *David Held’in Sınıflandırmasına Göre Demokrasinin Klâsik Modelleri*. The Journal of Academic Social Science Studies

2. Çayır, K. (2014). “Biz” kimiz? Ders kitaplarında kimlik, yurttaşlık, haklar [Who are “We”? Identity, citizenship, and rights in textbooks]. History Foundation of Turkey.
3. Serdar, A. (2021). Türkiye’nin Değişen Vatandaşlık Rejimini Okumak: İstisnalaşma, Piyasalaşma ve Etniksizleşme Eğilimleri. *Mülkiye Dergisi*, 45(1), 155-190.
4. Şen, A. (2018). Değişim ve Devamlılık: Türkiye’de Vatandaşlık ve Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Asker-Sivil İlişkileri ve Darbeler (1950-2012). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1099-1119. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.434454>
5. Polat, E. G. (2011). Osmanlı’dan günümüze vatandaşlık anlayışı. *Ankara Barosu Dergisi*, 3, 127-157.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

1. Üstel, F. (2004). “Makbul vatandaş”ın peşinde: II. Meşrutiyet’ten bugüne Türkiye’de vatandaşlık eğitimi.. İletişim Yayınları.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanıtım	
2	Demokrasi Modelleri	
3	Demokrasi Modelleri	
4	Günümüzde Demokrasi	
5	Değişen vatandaşlık	
6	Değişen Vatandaşlık	
7	Küresel yurttaşlık ve eğitim	
8	ARA SINAVLAR	
9	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (23-50)	
10	Darbeler, militarizm ve vatandaşlık eğitimi	
11	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (50-95)	
12	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (50-95)	

13	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (95-2012)	
14	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (95-2012)	
	Özet-toparlama	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1. ARA SINAV

Ara Sınavı, ara sınav haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular ilk yedi hafta işlenen konular esas alınarak hazırlanacaktır. Ara sınav, dönem sonu başarı notunun **%40’ını** oluşturur.

2. FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%60’ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. **Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
2. **Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 10 dk’dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
3. **Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70’ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
4. **Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
5. **Uluslararası Temsil Durumu:**

- 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye’yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
- 6. **İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
- 7. **DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
 - DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
- 8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
 - Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı** belirlenirken dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ara/Ek Sınav 1: %40**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %60**
 - **Toplam: %100**
2. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.

- Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
- 4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
- 5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
- 6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
- 7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
 - Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
- 8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.
- 9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**
 - Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
 - Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- 10. **İletişim ve Etkileşim:**
 - Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. **Destekleyici Amaçlı Kullanım:**
 - Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarından yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirleme veya dil düzenlemesi* amacıyla oldukça sınırlı olarak yararlanabilirler.
2. **Özgünlük Yükümlülüğü:**
 - Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.

- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. Atıf ve Beyan Zorunluluğu:

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. Sınırlandırmalar:

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. Sorumluluk:

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyı yazdırmadığı,

- ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
- ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu'nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı 'Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber'ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2024–2025 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
VATANDAŞLIK BİLGİSİ DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim ŞEN
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Perşembe, 13:00-15:00
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-1

DERSİN AMACI:

Öğretmen adaylarına vatandaşlık ve demokrasi kavram ve teorilerini tanıtmak; Türkiye’de vatandaşlık ve vatandaşlık eğitiminin tarihsel gelişimine yönelik aşinalık kazandırmak. Vatandaşlık gelenekleri, vatandaşlığın günümüzde değişimi, demokrasi teorileri ve demokrasilerin günümüzdeki sorunları, Türkiye’de vatandaşlık ve vatandaşlık eğitiminin tarihsel gelişimi, darbeler-askeri vesayet ve vatandaşlık eğitime etkileri gibi konularda öğrencilere öğrenme imkanları yaratmak.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Demokrasi kavramını açıklar.
2. Demokrasi teorilerini birbiriyle güçlü ve zayıf yönleri açısından karşılaştırır.
3. Demokrasilerin güncel sorunları üzerine değerlendirme yapar.
4. Vatandaşlık geleneklerini ve çeşitlerini genel hatlarıyla açıklar.
5. Vatandaşlık kavramının günümüzdeki değişimine yönelik değerlendirmeler yapar.
6. Türkiye’de vatandaşlık kurumunun tarihsel gelişimini genel hatlarıyla açıklar.
7. Türkiye’de vatandaşlık sorunlarına ilişkin değerlendirme yapar.
8. Türkiye’de vatandaşlık eğitiminin gelişimini genel hatlarıyla açıklar.
9. Türkiye’de vatandaşlık eğitimi sorunlarına ilişkin genel değerlendirme yapar.

ANA KAYNAKLAR:

1. Bal, H. (2014). *David Held’in Sınıflandırmasına Göre Demokrasinin Klâsik Modelleri*. The Journal of Academic Social Science Studies

2. Çayır, K. (2014). “Biz” kimiz? Ders kitaplarında kimlik, yurttaşlık, haklar [Who are “We”? Identity, citizenship, and rights in textbooks]. History Foundation of Turkey.
3. Serdar, A. (2021). Türkiye’nin Değişen Vatandaşlık Rejimini Okumak: İstisnalaşma, Piyasalaşma ve Etniksizleşme Eğilimleri. *Mülkiye Dergisi*, 45(1), 155-190.
4. Şen, A. (2018). Değişim ve Devamlılık: Türkiye’de Vatandaşlık ve Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Asker-Sivil İlişkileri ve Darbeler (1950-2012). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1099-1119. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.434454>
5. Polat, E. G. (2011). Osmanlı’dan günümüze vatandaşlık anlayışı. *Ankara Barosu Dergisi*, 3, 127-157.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

1. Üstel, F. (2004). “Makbul vatandaş”ın peşinde: II. Meşrutiyet’ten bugüne Türkiye’de vatandaşlık eğitimi.. İletişim Yayınları.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanıtım	
2	Demokrasi Modelleri	
3	Demokrasi Modelleri	
4	Günümüzde Demokrasi	
5	Değişen vatandaşlık	
6	Değişen Vatandaşlık	
7	Küresel yurttaşlık ve eğitim	
8	ARA SINAVLAR	
9	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (23-50)	
10	Darbeler, militarizm ve vatandaşlık eğitimi	
11	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (50-95)	
12	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (50-95)	

13	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (95-2012)	
14	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (95-2012)	
	Özet-toparlama	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1. ARA SINAV

Ara Sınavı, ara sınav haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular ilk yedi hafta işlenen konular esas alınarak hazırlanacaktır. Ara sınav, dönem sonu başarı notunun **%40’ını** oluşturur.

2. FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%60’ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. **Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
2. **Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 10 dk’dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
3. **Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70’ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
4. **Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
5. **Uluslararası Temsil Durumu:**

- 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye’yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
- 6. **İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
- 7. **DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
 - DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
- 8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
 - Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı** belirlenirken dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ara/Ek Sınav 1: %40**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %60**
 - **Toplam: %100**
2. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.

- Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
- 4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
- 5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
- 6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
- 7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
 - Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
- 8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.
- 9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**
 - Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
 - Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- 10. **İletişim ve Etkileşim:**
 - Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. **Destekleyici Amaçlı Kullanım:**
 - Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarından yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirleme veya dil düzenlemesi* amacıyla oldukça sınırlı olarak yararlanabilirler.
2. **Özgünlük Yükümlülüğü:**
 - Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.

- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. Atıf ve Beyan Zorunluluğu:

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. Sınırlandırmalar:

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. Sorumluluk:

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyı yazdırmadığı,

- ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
- ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu'nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı 'Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber'ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2025–2026 ÖĞRETİM YILI- GÜZ DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
KÜRESELLEŞME VE TOPLUM DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik) – 1 (Uygulama)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim ŞEN
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Cuma, 9:30-11:30
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-2

DERSİN AMACI:

Bu dersin amacı öğretmen adaylarına içerisinde yaşadıkları global dünyanın genel özelliklerini tanıtmak, küreselleşmenin genel olarak eğitim özelde ise sosyal bilgiler eğitimine etkileri hakkında öğrencilerin yorum-analiz gücünü artırmak. Bu ders, küreselleşme ve Türkiye’ye etkileri; dünyada son yüzyılda meydana gelen gelişmeler; milliyetçilik, ulus-devlet ve küreselleşme; çevre üzerindeki değişimler; askeri ve ekonomik birliktelikler; küreselleşmenin az gelişmiş ülkelere etkileri; Türkiye’nin küreselleşme karşısındaki durumu; milliyetçilik kuramları, neoliberalizm, medeniyetler çatışması ve popülizm gibi konuları içermektedir.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Küreselleşme, toplum, söylem, kültür gibi temel kavramlar hakkında açıklamalar yapabilir.
2. Küreselleşmenin sosyal, siyasi ve ekonomik göstergelerini açıklar.
3. Küreselleşmenin eğitimdeki etkisini kanıtlarıyla gösterir.
4. Küreselleşmenin sosyal bilgiler eğitimine etkilerini açıklar.
5. Popülizm, medeniyetler çatışması, liberalizm, cumhuriyetçilik, neoliberalizm ve milliyetçilik gibi teorileri genel hatlarıyla açıklar.
6. Küreselleşme sonucu önemi artan çok-kültürlülük, demokratik ve global vatandaşlık ve insan hakları gibi kavramları açıklayabilir.

7. Çok-kültürlülük, demokratik ve global vatandaşlık ve insan hakları gibi kavramların sosyal bilgiler eğitimine etkilerini yorumlar.
8. Küreselleşmenin kültürlere ve kolektif kimliklere etkilerini yorumlar.
9. Türkiye'nin günümüz dünyasındaki güç ilişkileri içerisindeki konumunu açıklar.

ANA KAYNAKLAR:

1. Akın, A. Z. (2019). Neoliberalizm Etkisinde Sağ Popülizmin Yükselişi: ABD, Macaristan ve Fransa Örnekleri. *Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 27-39.
2. Aktaş, M. (2014). Avrupa'da Yükselen İslamofobi ve Medeniyetler Çatışması Tezi. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 13(1), 31-54.
3. Şen, K. (2022). Eski sorulara yeni yanıtlar: Milliyetçilik, ulus-devlet ve kitlesel eğitim. İçinde F. E. Kılınç (Ed.), *Eğitim bilimleri alanında uluslararası araştırmalar XV*. Eğitim Yayınevi.
4. Şen, A. (2021). İnsan Hakları, Çocuk Hakları ve İnsan Hakları Eğitimi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 11(1), Article 1. <https://doi.org/10.18039/ajesi.742558>

YARDIMCI KAYNAKLAR:

1. Özkırmı, U. (2008). *Milliyetçilik kuramları: Eleştirel bir bakış*. Doğu Batı Yayınları.
2. Smith, A. D. (2014). *Milli kimlik*. İletişim.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanışma ve dönem planlaması	
2	Milliyetçilik Kuramları 1	
3	Milliyetçilik Kuramları 2	
4	Milliyetçilik Kuramları 3	
5	Milliyetçilik ve Kitlesel Eğitim	
6	Milliyetçilik ve Kitlesel Eğitim	
7	Küreselleşme ve neo-liberalizm	
8	Ara Sınavlar	

9	Küreselleşme ve neo-liberalizm	
10	Medeniyetler çatışması ve popülizm	
11	Medeniyetler çatışması ve popülizm	
12	İnsan ve Çocuk Hakları, Küresel Vatandaşlık	
13	İnsan ve Çocuk Hakları, Küresel Vatandaşlık	
14	Güncel Sorunlar: Küresel Isınma, Nükleer Silahlanma ve Yapay Zeka	
15	Final sınavları	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1. ARA SINAV

Ara Sınavı, ara sınav haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular ilk yedi hafta işlenen konular esas alınarak hazırlanacaktır. Ara sınav, dönem sonu başarı notunun **%40'ını** oluşturur.

2. FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%60'ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:

- Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
- Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.

2. Geç Gelen Öğrenciler:

- Derse ilk 10 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.

3. Devamsızlık Sınırı:

- Bu dersin **%70'ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir.

Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.

4. **Rapor ve Mazeret Durumları:**

- Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
- Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.

5. **Uluslararası Temsil Durumu:**

- 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye’yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.

6. **İzinli Sayılma:**

- İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
- Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.

7. **DZ Notu ve Sonuçları:**

- Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
- DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
- DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.

8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**

- Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
- Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı** belirlenirken dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ara/Ek Sınav 1: %40**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %60**
 - **Toplam: %100**
2. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**

- Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
- Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.

2. **Katılım ve Hazırlık:**

- Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
- Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
- 3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
 - Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
- 4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
- 5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
- 6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
- 7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
 - Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
- 8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.
- 9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**
 - Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
 - Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- 10. **İletişim ve Etkileşim:**
 - Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. Destekleyici Amaçlı Kullanım:

- Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarından yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana*

başlıkları belirleme veya dil düzenlemesi amacıyla oldukça sınırlı olarak yararlanabilirler.

2. Özgünlük Yükümlülüğü:

- Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.
- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. Atıf ve Beyan Zorunluluğu:

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. Sınırlandırmalar:

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. Sorumluluk:

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâya yazdırmadığı,
 - ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
 - ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu’nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı ‘Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber’ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2025–2026 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
MEDYA OKURYAZARLIĞI VE EĞİTİMİ DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim Şen
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	:
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, A-02

DERSİN AMACI:

Öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı yetkinliklerini geliştirmek ve öğretmen adaylarının medya okuryazarlığı eğitimi yeterliliklerini geliştirmek. Öğrencilere, medya içeriklerini eleştirel analiz etme ve değerlendirme yöntemlerini kullanma ve örnek medya içeriği incelemeleri yapma fırsatı vermek.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Medya okuryazarlığının önemini açıklar.
2. Medya içeriklerini eleştirel bir biçimde nasıl değerlendireceğini açıklar.
3. Medya içeriklerini güvenilirlik ve tarafsızlık açısından değerlendirir.
4. Medyada yer alan yalan haberleri tespit edebilir.
5. Medya içeriği oluşturma yollarını genel hatlarıyla açıklar.
6. Sosyal medyanın olumlu ve olumsuz etkilerini değerlendirir.
7. Medya/sosyal medya ve demokrasi arasındaki ilişkiyi açıklar.
8. Dezenformasyon, misinformasyon ve malinformasyon kavramları arasındaki farkı açıklar.

KAYNAKLAR:

1. Turkoglu, N., & Şimşek, M. C. (Ed.). (2016). *Medya okuryazarlığı* (1. baskı). Pales Yayınları.

2. İnceoğlu, Y., & Çoban, S. (2021). *Pandemi neoliberalizm medya* (1. basım). Ayrıntı Yayınları.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanıtım	
2	Medya İçerik Analizi ve Değerlendirme Yöntemleri	
3	Medya İçerik Analizi ve Değerlendirme Yöntemleri	
4	Örnek medya içeriği incelemeleri	
5	Örnek medya içeriği incelemeleri	
6	Örnek medya içeriği incelemeleri	
7	Örnek medya içeriği incelemeleri	
8	Ara Sınavlar	
9	Örnek medya içeriği incelemeleri	
10	Örnek medya içeriği incelemeleri	
11	Örnek medya içeriği incelemeleri	
12	Örnek medya içeriği incelemeleri	
13	Örnek medya içeriği incelemeleri	
14	Örnek medya içeriği incelemeleri	
15	Genel değerlendirme	
	Yarıyıl sonu sınavları	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1.VİZE

Haber Analizi Sunumu:

- Araştırmanız uygun bir PowerPoint hazırlanmalıdır.

- Sunumda **en az 1 ilginç video** bulunmalıdır.
- Metin ve görsel dengesi kurulmalı, **çok fazla yazı kullanılmamalıdır**.
- Grafikler, görseller, tablolar ve şekiller sunuma entegre edilmelidir.
- Öğrenci veya grup tarafından ders saatinde yapılır.
- Sunum sırasında konunun anlaşılır, düzenli ve etkili işlenmesi beklenir.
- Öğrencilerin her birisi haber analizi için oluşturulan şablona göre hazırlanmış iki haber analizi yapacaktır.
- Etkili bir analize uygun haberler bulmak öğrenci sorumluluğundadır.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir.
- Sunum aşağıdaki ölçme aracı kullanılarak puanlanacak ve sunum puanı öğrencinin yıl sonu notunun %40'ını oluşturacaktır.

SUNUM DEĞERLENDİRME ARACI (Medya Okuryazarlığı ve Eğitimi)		
Hafta		
Öğrenci İsimleri		
• Ders kavramlarını başarılı bir biçimde kullanarak akıcı bir sunum yapmıştır.		
• Sunumunu haber analizi incelemek için oluşturulan şablona göre hazırlamıştır.		
• Sunum esnasında kullanılan görseller ile anlatılanlar tutarlı bir biçimde birbirini desteklemiştir.		
• Analiz için uygun haberler seçerek, haber analizinde ileri sürülen argümanları güçlü kanıtlarla desteklemiştir.		
• Sorulan soruları anlayarak, sorulara ikna edici cevaplar vermiştir. Sunumunu katılımcı ve etkileşimli bir biçimde gerçekleştirilmiştir.		
Toplam Puan Her bir madde 20 üzerinden puanlanacaktır: İyi: 16-20, Orta: 10-15, Başarısız: 0-9		

2.FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%60'ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. **Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
2. **Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 5 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
3. **Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70'ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
4. **Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
5. **Uluslararası Temsil Durumu:**
 - 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye'yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
6. **İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
7. **DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.

- DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
- 8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
 - Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı**, öğrencinin dönem içinde ve dönem sonunda gösterdiği performansın toplam ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanır.
2. Dönem sonu başarı puanının oluşumunda dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ek Sınav 1 (Ara Sınav, ödev ve sunumlar): %40**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %60**
 - **Toplam: %100**
3. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
 - Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**

- Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
- Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.

7. Akademik Dürüstlük:

- Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
- Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.

8. Ders Süreçlerine Saygı:

- Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.

9. Devamsızlık Kurallarına Uyum:

- Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
- Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

10. İletişim ve Etkileşim:

- Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. Destekleyici Amaçlı Kullanım:

- Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarını yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirlemeye yardımcı veya dil düzenlemesi* amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler.

2. Özgünlük Yükümlülüğü:

- Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.
- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. Atıf ve Beyan Zorunluluğu:

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. Sınırlandırmalar:

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. Sorumluluk:

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyı yazdırmadığı,
 - ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
 - ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu’nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı ‘Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber’ini

incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2025–2026 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARI DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim Şen
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Cuma 11:30 – 13:30
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, A-01

DERSİN AMACI:

Bu dersin amacı, güncel müfredat geliştirme yaklaşımları ve tartışmaları ve bunların sosyal bilgiler eğitimine etkileri, sosyal bilgilerde program geliştirme yaklaşımları, Türkiye’de sosyal bilgiler öğretim programlarının tarihsel değişimi gibi konular hakkında öğrencilerin bilgi birikimlerini artırmak ve öğrencilere öğretim programı analizi konusunda deneyim kazandırmak.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Müfredat ve öğretim programı kavramlarını açıklar.
2. Program geliştirme teorilerini genel hatlarıyla açıklar.
3. Program geliştirme alanındaki güncel tartışmalara yönelik değerlendirme yapar.
4. Sosyal bilgiler öğretim programlarına yönelik değerlendirmeler yapar.
5. Müfredatı etkileyen sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal faktörleri genel hatlarıyla açıklar.
6. Sosyal bilgiler öğretim programlarının bileşenlerini açıklar.
7. Sosyal bilgiler öğretim programlarının geliştirilme süreçlerini açıklar.
8. Sosyal bilgiler öğretim programlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik değerlendirme yapar.
9. Türkiye’de sosyal bilgiler öğretim programı geliştirme süreçlerindeki sorunlara yönelik değerlendirmeler yapar.

KAYNAKLAR:

Apple, M. W. (2004). *Ideology and curriculum* (3rd ed). RoutledgeFalmer.

1. Dewey, J. (1956). *The child and the curriculum and the school and society*. The University of Chicago Press.
2. Evans, R. W. (2010). The Social Studies Wars Now and Then. İçinde W. Parker (Ed.), *Social studies today: Research and practice* (ss. 25-34). Routledge.
<http://site.ebrary.com/id/10394335>
3. National Council for Social Studies. (2006). *National Standards for Social Studies Teachers*. National Council for the Social Studies.
4. Young, M. (2013). Overcoming the crisis in curriculum theory: A knowledge-based approach. *Journal of Curriculum Studies*, 45(2), 101-118.
<https://doi.org/10.1080/00220272.2013.764505>

ANALİZ EDİLECEK ÖĞRETİM PROGRAMLARI:

1. Kültür Bakanlığı. (1936). *İlkokul Programı*. Devlet Basımevi.
2. Maarif Vekaleti. (1924). *İlkmektep Müfredat Programı*. Matbaa-i Amire.
3. Maarif Vekaleti. (1926). *İlkmektep Müfredat Programı*. Matbaa-i Amire.
4. Maarif Vekaleti. (1930a). *İlkmektep Müfredat Programı*. Devlet Matbaası.
5. Maarif Vekaleti. (1930b). *Ortamektep Müfredat Programı*. Devlet Matbaası.
6. Maarif Vekaleti. (1931). *Ortamektep Müfredat Programı 1931-1932 Ders Senesi Tadilatı*. Devlet Matbaası.
7. Milli Eğitim Bakanlığı. (1948). *İlkokul Programı*. Milli Eğitim Basımevi.
8. Milli Eğitim Bakanlığı. (1949). *Ortaokul Programı*. Milli Eğitim Basımevi.
9. Milli Eğitim Bakanlığı. (1985). Ortaokul 3 üncü sınıf vatandaşlık bilgileri dersi öğretim programı. *Tebliğler Dergisi*, 48(2193), 288-291.

10. Milli Eğitim Bakanlığı. (1997). *İlköğretim Okulu Programı* (4. bs). Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
11. Milli Eğitim Bakanlığı. (2010). *İlköğretim vatandaşlık ve demokrasi eğitimi dersi (8. Sınıf) öğretim programı*. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
12. Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)*. MEB Devlet Kitapları.
<http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx>
13. Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). *Ortaöğretim demokrasi ve insan hakları dersi öğretim programı*. http://www.edchreturkey-eu.coe.int/Source/Resources/Curriculum_2013.pdf
14. Milli Eğitim Bakanlığı. (2023). *Ahlak ve Yurttaşlık Eğitimi Öğretim Programı I-II*. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_11/23173705_ahlakveyurttaslik_egitimidop.pdf
15. Milli Eğitim Bakanlığı. (2024a). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)* [Gov]. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları.
<https://mufredat.meb.gov.tr>
16. Milli Eğitim Bakanlığı. (2024b). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni* [Gov]. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları. <https://mufredat.meb.gov.tr>

NOT: Bu liste sadece bir örnektir, analiz edilecek öğretim programlarının tamamını içermemektedir. Gerekli güncellemeler dönem başında yapılır.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Ders içerik tanıtımı-beklentiler	
2	Konu: Ders planlama	
3	Değişen Müfredat/Program Geliştirme Yaklaşımları	
4	Değişen Müfredat/Program Geliştirme Yaklaşımları	
5	Değişen Müfredat/Program Geliştirme Yaklaşımları	
6	ABD’de Sosyal Bilgiler Savaşları	
7	NCSS Sosyal Bilgiler Standartları	
8	Vize	
9	Öğrenci sunumları	
10	Öğrenci sunumları	
11	Öğrenci sunumları	
12	Öğretim programı analizleri	
13	Öğretim programı analizleri	
14	Öğretim programı analizleri	
15	Finaller	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1.VİZE

Öğretim Programı Analizi Sunumu:

- Araştırmanız uygun bir PowerPoint hazırlanmalıdır.
- Sunumda **en az 1 ilginç video** bulunmalıdır.
- Metin ve görsel dengesi kurulmalı, **çok fazla yazı kullanılmamalıdır**.
- Grafikler, görseller, tablolar ve şekiller sunuma entegre edilmelidir.
- Öğrenci veya grup tarafından ders saatinde yapılır.
- Sunum sırasında konunun anlaşılır, düzenli ve etkili işlenmesi beklenir.
- Öğrencilerin her birisi analiz için oluşturulan şablona göre hazırlanmış bir öğretim programı analizi sunumu yapacaktır.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir.
- Sunum aşağıdaki ölçme aracı kullanılarak puanlanacak ve sunum puanı öğrencinin yıl sonu notunun %40'ını oluşturacaktır.

SUNUM DEĞERLENDİRME ARACI (Sosyal Bilgilerde Öğretim Programları)			
Hafta	Grup 1	Grup 2	Grup 3
Öğrenci İsimleri			
• Alan bilgisini ve kavramlarını başarılı bir biçimde kullanarak ilgili programları karşılaştırmıştır.			
• Programların kazanım düzeyinde karşılaştırmalarını başarılı bir biçimde yaparak değişiklik ve süreklilikleri tespit etmiştir.			
• Tespit edilen değişiklik ve sürekliliklerin nedenlerini güçlü argümanlarla/yorumlarla açıklamıştır.			
• Sunum esnasında kullanılan görseller ile anlatılanlar tutarlı bir biçimde birbirini desteklemiştir.			
• Katılımcı ve etkileşimli bir biçimde kazanım etkinliğini gerçekleştirmiştir.			
Toplam Puan			

Her bir madde 20 üzerinden puanlanacaktır: İyi: 16-20, Orta: 10-15, Başarısız: 0-9			
--	--	--	--

Program analizi sunumu için öneriler:

- İncelediğiniz öğretim program/ları hakkında genel tanıtım yaparak başlayınız.
- Programları kazanım düzeyinde karşılaştırarak, değişiklik ve devamlılıkları tespit ediniz.
- Tespit ettiğiniz devamlılık ve değişikliklerin nedenlerine ilişkin yorumlar yapınız.
- Karşılaştırdığınız programların en güncel versiyonundaki bir kazanımla ilgili etkinlik tasarlayıp uygulayınız.

2.FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%60'ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

- 1. Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
- 2. Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 5 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
- 3. Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70'ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
- 4. Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.

5. Uluslararası Temsil Durumu:

- 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye’yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.

6. İzinli Sayılma:

- İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
- Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.

7. DZ Notu ve Sonuçları:

- Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
- DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
- DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.

8. Dersi Tekrar Etme Durumu:

- Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
- Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı**, öğrencinin dönem içinde ve dönem sonunda gösterdiği performansın toplam ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanır.
2. Dönem sonu başarı puanının oluşumunda dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ek Sınav 1 (Ara Sınav, ödev ve sunumlar): %50**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %50**
 - **Toplam: %100**
3. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. Ders Disiplinine Uyum:

- Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
- Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.

2. Katılım ve Hazırlık:

- Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
- Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.

3. Ders Düzeyinde Davranış:

- Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
- Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
- 4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
- 5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
- 6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
- 7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
 - Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
- 8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.
- 9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**
 - Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
 - Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- 10. **İletişim ve Etkileşim:**
 - Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. **Destekleyici Amaçlı Kullanım:**
 - Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarını yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirlemeye yardımcı veya dil düzenlemesi* amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler.
2. **Özgünlük Yükümlülüğü:**

- Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.
- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. Atıf ve Beyan Zorunluluğu:

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. Sınırlandırmalar:

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. Sorumluluk:

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâya yazdırmadığı,
 - ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
 - ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu'nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı 'Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber'ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2025–2026 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
SOSYAL BİLGİLERDE SÖZLÜ VE YAZILI EDEBİYAT DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim Şen
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Perşembe, 9:30-:11:30
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-1

DERSİN AMACI:

Öğretmen adaylarına sosyal bilgiler eğitiminde yararlanabilecekleri sözlü ve yazılı edebiyat eserlerinden örnekler tanıtmak, bu eserleri inceleme imkanı sunmak ve bu eserlerden sosyal bilgiler eğitiminde yararlanma yolları hakkında tecrübe kazandırmak.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini tanıır.
2. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini eleştirel bir biçimde değerlendirir.
3. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini sosyal bilgiler eğitiminde nasıl kullanacağını açıklar.
4. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerinin sosyal bilgiler eğitimi açısından önemini açıklar.
5. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerinin öğrencilerin gelişimlerine katkısını açıklar.
6. Sosyal bilgiler eğitiminde kullanılabilecek sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini tespit eder.
7. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini inceler.
8. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini değerlendirir.

DERSİ KİTABI:

Öğrenciler aşağıda listelenen kitaplardan ve filmlerden birer tane seçerek analiz edip sunacaktır. Bu listeler öğrenci talepleri dikkate alınarak güncellenebilir.

KİTAP LİSTESİ

1. Biz Osmanlı'ya Neden İsyan Ettik Kral Abdullah-
2. Sınıf Arkadaşım Atatürk Ali Fuat Cebesoy
3. Drina Köprüsü İvo Andrić
4. Kurt Kanunu Kemal Tahir
5. Ankara Yakup Kadri Karaosmanoğlu
6. Suyu Arayan Adam Mahmut Süreyya Aydemir
7. İstanbul Anıları Hagop Mintzuri
8. İhsan Oktay Anar Puslu Kıtalar Atlası
9. Bir Türk Ailesinin Öyküsü İrfan Orga
10. Roman Gibi Sabiha Sertel
11. Unutulan Yıllar Niyazi Berkes
12. Ahmet Hamdi Tanpınar Saatleri Ayarlama Enstitüsü
13. 1984 George Orwell
14. Kemal Tahir Devlet
15. Tarık Buğra Küçük Ağa
16. Journal 1 Cemil Meriç
17. Bizim Köy Mahmut Makal
18. Talat Paşa'nın Anıları-
19. Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi'nin Paris Sefaretnamesi

FİLM LİSTESİ

1. Arabistanlı Lawrence – Lawrence of Arabia (1962)
2. Platform
3. Parazit
4. Türkiye'nin Ruhu Cemil Meriç
5. Veda
6. Kuru Otlar Üstüne
7. Kış Uykusu
8. A Man of Integrity (2017)
9. Greenbook-Yeşil Rehber
10. Gallipoli (1981)
11. Piyanist
12. Her çocuk özeldir

13. Çizgili Pijamalı Çocuk
14. Yeşil Yol
15. Benim Dünyam
16. Özgürlük yazarları
17. Ölü Ozanlar Derneği
18. İki Dil Bir Bavul

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanışma ve dönem planlaması	
2	Kitap film analizi	
3	Kitap film analizi	
4	Kitap film analizi	
5	Kitap film analizi	
6	Kitap film analizi	
7	Kitap film analizi	
8	Vize haftası	
9	Kitap film analizi	
10	Kitap film analizi	
11	Kitap film analizi	
12	Kitap film analizi	
13	Kitap film analizi	
14	Kitap film analizi	
15	Kitap film analizi	

16	Final haftası	
----	---------------	--

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1.VİZE

Kitap ve Film Analizi Sunumu:

- Araştırmanız uygun bir PowerPoint hazırlanmalıdır.
- Sunumda **en az 1 ilginç video** bulunmalıdır.
- Metin ve görsel dengesi kurulmalı, **çok fazla yazı kullanılmamalıdır**.
- Grafikler, görseller, tablolar ve şekiller sunuma entegre edilmelidir.
- Öğrenci veya grup tarafından ders saatinde yapılır.
- Sunum sırasında konunun anlaşılır, düzenli ve etkili işlenmesi beklenir.
- Öğrencilerin her birisi analiz için oluşturulan şablona göre hazırlanmış bir film ve bir kitap analizi yapacaktır.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir.

Kitap Sunumu İçin Öneriler:

- Öncelikle kitabın yazarı hakkında bilgi veriniz.
- Kitabın içeriği hakkında, kitapta ne anlatıldığı hakkında bilgi veriniz.
- Kitapta önemli bulduğunuz noktaları ve neden bu noktaları önemli bulduğunuzu sıralayınız.
- Kitaba yönelik eleştirilerinizi ifade ediniz.
- Kitaptan alıntılar içeren slide'lar hazırlayarak, bu alıntılarda yazarın ne anlattığını sınıf arkadaşlarınızla tartışınız. Bu bölümde, küçük grup, büyük grup tartışmaları başlatabilirsiniz veya bir seminer formatın arkadaşlarınıza ne anladıklarını sorabilirsiniz.
- Kitapta yer alan bilgilerin sosyal bilgiler derslerinde nasıl kullanılabileceğine ilişkin öneriler geliştiriniz.

Film Sunumu İçin Öneriler:

Her haftanın sorumlularının her birisi film hakkında 3 tartışma sorusu hazırlayacak. Soru hazırlayacaklar ve tartışmaları yöneteceklere öneriler:

- Öncelikle filmin yönetmeni hakkında bilgi veriniz.
- Filmin içeriği hakkında, filmde ne anlatıldığı hakkında bilgi veriniz.
- Filmde önemli bulduğunuz noktaları ve neden bu noktaları önemli bulduğunuzu sıralayınız.
- Filme yönelik eleştirilerinizi ifade ediniz.
- Filmde ekran fotoğraflar veya kısa vidyolar içeren slide'lar hazırlayarak, bu sahnelerde yönetmenin ne anlattığını sınıf arkadaşlarınızla tartışınız. Bu bölümde, küçük grup, büyük grup tartışmaları başlatabilirsiniz veya bir seminer formatın arkadaşlarınıza ne anladıklarını sorabilirsiniz.
- Filmde yer alan içeriğin sosyal bilgiler derslerinde nasıl kullanılabileceğine ilişkin öneriler geliştirebilirsiniz.
- Sunum aşağıdaki ölçme aracı kullanılarak puanlanacak ve sunum puanı öğrencinin yıl sonu notunun %40'ını oluşturacaktır.

Öğrenci İsimleri	
Kitap ve film içeriğine hâkim olarak başarılı ve akıcı bir sunum yapmıştır.	
Sunum esnasında kullanılan görseller ile anlatılanlar tutarlı bir biçimde birbirini desteklemiştir.	
İleri sürülen argümanları güçlü kanıtlarla desteklemiştir.	
Sorulan soruları anlayarak, sorulara ikna edici cevaplar vermiştir.	
Sunum esnasında dinleyicilerin etkin katılımını sağlamıştır.	
Toplam Puan Her bir madde 20 üzerinden puanlanacaktır.	

2. FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu

başarı notunun **%60'ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. **Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
2. **Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 5 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
3. **Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70'ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
4. **Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
5. **Uluslararası Temsil Durumu:**
 - 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye'yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
6. **İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
7. **DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
 - DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.

- Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı**, öğrencinin dönem içinde ve dönem sonunda gösterdiği performansın toplam ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanır.
2. Dönem sonu başarı puanının oluşumunda dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ek Sınav 1 (Ara Sınav, ödev ve sunumlar): %60**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %40**
 - **Toplam: %100**
3. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
 - Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.

- Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
- 8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.
- 9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**
 - Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
 - Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- 10. **İletişim ve Etkileşim:**
 - Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. **Destekleyici Amaçlı Kullanım:**
 - Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarını yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirlemeye yardımcı veya dil düzenlemesi* amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler.
2. **Özgünlük Yükümlülüğü:**
 - Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.
 - Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.
3. **Atıf ve Beyan Zorunluluğu:**
 - Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
 - Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”
4. **Sınırlandırmalar:**
 - Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
 - Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.
5. **Sorumluluk:**
 - Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.

- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyâ yazdırmadığı,
 - ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
 - ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu’nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı ‘Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber’ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2025–2026 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
VATANDAŞLIK BİLGİSİ DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim ŞEN
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Perşembe, 11:30-13:30
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-1

DERSİN AMACI:

Öğretmen adaylarına vatandaşlık ve demokrasi kavram ve teorilerini tanıtmak; Türkiye’de vatandaşlık ve vatandaşlık eğitiminin tarihsel gelişimine yönelik aşinalık kazandırmak. Vatandaşlık gelenekleri, vatandaşlığın günümüzde değişimi, demokrasi teorileri ve demokrasilerin günümüzdeki sorunları, Türkiye’de vatandaşlık ve vatandaşlık eğitiminin tarihsel gelişimi, darbeler-askeri vesayet ve vatandaşlık eğitime etkileri gibi konularda öğrencilere öğrenme imkanları yaratmak.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Demokrasi kavramını açıklar.
2. Demokrasi teorilerini birbiriyle güçlü ve zayıf yönleri açısından karşılaştırır.
3. Demokrasilerin güncel sorunları üzerine değerlendirme yapar.
4. Vatandaşlık geleneklerini ve çeşitlerini genel hatlarıyla açıklar.
5. Vatandaşlık kavramının günümüzdeki değişimine yönelik değerlendirmeler yapar.
6. Türkiye’de vatandaşlık kurumunun tarihsel gelişimini genel hatlarıyla açıklar.
7. Türkiye’de vatandaşlık sorunlarına ilişkin değerlendirme yapar.
8. Türkiye’de vatandaşlık eğitiminin gelişimini genel hatlarıyla açıklar.
9. Türkiye’de vatandaşlık eğitimi sorunlarına ilişkin genel değerlendirme yapar.

ANA KAYNAKLAR:

1. Bal, H. (2014). *David Held’in Sınıflandırmasına Göre Demokrasinin Klâsik Modelleri*. The Journal of Academic Social Science Studies

2. Çayır, K. (2014). “Biz” kimiz? Ders kitaplarında kimlik, yurttaşlık, haklar [Who are “We”? Identity, citizenship, and rights in textbooks]. History Foundation of Turkey.
3. Serdar, A. (2021). Türkiye’nin Değişen Vatandaşlık Rejimini Okumak: İstisnalaşma, Piyasalaşma ve Etniksizleşme Eğilimleri. *Mülkiye Dergisi*, 45(1), 155-190.
4. Şen, A. (2018). Değişim ve Devamlılık: Türkiye’de Vatandaşlık ve Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Asker-Sivil İlişkileri ve Darbeler (1950-2012). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1099-1119. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.434454>
5. Polat, E. G. (2011). Osmanlı’dan günümüze vatandaşlık anlayışı. *Ankara Barosu Dergisi*, 3, 127-157.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

1. Üstel, F. (2004). “Makbul vatandaş”ın peşinde: II. Meşrutiyet’ten bugüne Türkiye’de vatandaşlık eğitimi.. İletişim Yayınları.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanıtım	
2	Demokrasi Modelleri	
3	Demokrasi Modelleri	
4	Günümüzde Demokrasi	
5	Değişen vatandaşlık	
6	Değişen Vatandaşlık	
7	Küresel yurttaşlık ve eğitim	
8	ARA SINAVLAR	
9	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (23-50)	
10	Darbeler, militarizm ve vatandaşlık eğitimi	
11	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (50-95)	
12	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (50-95)	

13	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (95-2012)	
14	Türkiye’de Vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi tarihi (95-2012)	
	Özet-toparlama	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1. ARA SINAV

Ara Sınavı, ara sınav haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular ilk yedi hafta işlenen konular esas alınarak hazırlanacaktır. Ara sınav, dönem sonu başarı notunun **%40’ını** oluşturur.

2. FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%60’ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. **Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
2. **Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 10 dk’dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
3. **Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70’ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
4. **Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
5. **Uluslararası Temsil Durumu:**

- 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye’yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
- 6. **İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
- 7. **DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
 - DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
- 8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
 - Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı** belirlenirken dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ara/Ek Sınav 1: %40**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %60**
 - **Toplam: %100**
2. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.

- Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
- 4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
- 5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
- 6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
- 7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
 - Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
- 8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.
- 9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**
 - Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
 - Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- 10. **İletişim ve Etkileşim:**
 - Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. **Destekleyici Amaçlı Kullanım:**
 - Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarından yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirleme veya dil düzenlemesi* amacıyla oldukça sınırlı olarak yararlanabilirler.
2. **Özgünlük Yükümlülüğü:**
 - Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.

- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. Atıf ve Beyan Zorunluluğu:

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. Sınırlandırmalar:

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. Sorumluluk:

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyı yazdırmadığı,

- ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
- ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu'nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı 'Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber'ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2024–2025 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
SOSYAL BİLGİLERDE SÖZLÜ VE YAZILI EDEBİYAT DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim Şen
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Perşembe, 10:00-12:00
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-1

DERSİN AMACI:

Öğretmen adaylarına sosyal bilgiler eğitiminde yararlanabilecekleri sözlü ve yazılı edebiyat eserlerinden örnekler tanıtmak, bu eserleri inceleme imkanı sunmak ve bu eserlerden sosyal bilgiler eğitiminde yararlanma yolları hakkında tecrübe kazandırmak.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini tanıır.
2. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini eleştirel bir biçimde değerlendirir.
3. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini sosyal bilgiler eğitiminde nasıl kullanacağını açıklar.
4. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerinin sosyal bilgiler eğitimi açısından önemini açıklar.
5. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerinin öğrencilerin gelişimlerine katkısını açıklar.
6. Sosyal bilgiler eğitiminde kullanılabilecek sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini tespit eder.
7. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini inceler.
8. Sözlü ve yazılı edebiyat eserlerini değerlendirir.

DERSİ KİTABI:

Öğrenciler aşağıda listelenen kitaplardan ve filmlerden birer tane seçerek analiz edip sunacaktır. Bu listeler öğrenci talepleri dikkate alınarak güncellenebilir.

KİTAP LİSTESİ

1. Biz Osmanlı'ya Neden İsyân Ettik Kral Abdullah-
2. Sınıf Arkadaşım Atatürk Ali Fuat Cebesoy
3. Drina Köprüsü İvo Andrić
4. Kurt Kanunu Kemal Tahir
5. Ankara Yakup Kadri Karaosmanoğlu
6. Suyu Arayan Adam Mahmut Süreyya Aydemir
7. İstanbul Anıları Hagop Mintzuri
8. İhsan Oktay Anar Puslu Kıtalar Atlası
9. Bir Türk Ailesinin Öyküsü İrfan Orga
10. Roman Gibi Sabiha Sertel
11. Unutulan Yıllar Niyazi Berkes
12. Ahmet Hamdi Tanpınar Saatleri Ayarlama Enstitüsü
13. 1984 George Orwell
14. Kemal Tahir Devlet
15. Tarık Buğra Küçük Ağa
16. Journal 1 Cemil Meriç
17. Bizim Köy Mahmut Makal
18. Talat Paşa'nın Anıları-
19. Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi'nin Paris Sefaretnamesi

FİLM LİSTESİ

1. Arabistanlı Lawrence – Lawrence of Arabia (1962)
2. Platform
3. Parazit
4. Türkiye'nin Ruhu Cemil Meriç
5. Veda
6. Kuru Otlar Üstüne
7. Kış Uykusu
8. A Man of Integrity (2017)
9. Greenbook-Yeşil Rehber
10. Gallipoli (1981)
11. Piyanist
12. Her çocuk özeldir

13. Çizgili Pijamalı Çocuk
14. Yeşil Yol
15. Benim Dünyam
16. Özgürlük yazarları
17. Ölü Ozanlar Derneği
18. İki Dil Bir Bavul

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanışma ve dönem planlaması	
2	Kitap film analizi	
3	Kitap film analizi	
4	Kitap film analizi	
5	Kitap film analizi	
6	Kitap film analizi	
7	Kitap film analizi	
8	Vize haftası	
9	Kitap film analizi	
10	Kitap film analizi	
11	Kitap film analizi	
12	Kitap film analizi	
13	Kitap film analizi	
14	Kitap film analizi	
15	Kitap film analizi	

16	Final haftası	
----	---------------	--

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1.VİZE

Kitap ve Film Analizi Sunumu:

- Araştırmanız uygun bir PowerPoint hazırlanmalıdır.
- Sunumda **en az 1 ilginç video** bulunmalıdır.
- Metin ve görsel dengesi kurulmalı, **çok fazla yazı kullanılmamalıdır**.
- Grafikler, görseller, tablolar ve şekiller sunuma entegre edilmelidir.
- Öğrenci veya grup tarafından ders saatinde yapılır.
- Sunum sırasında konunun anlaşılır, düzenli ve etkili işlenmesi beklenir.
- Öğrencilerin her birisi analiz için oluşturulan şablona göre hazırlanmış bir film ve bir kitap analizi yapacaktır.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir.

Kitap Sunumu İçin Öneriler:

- Öncelikle kitabın yazarı hakkında bilgi veriniz.
- Kitabın içeriği hakkında, kitapta ne anlatıldığı hakkında bilgi veriniz.
- Kitapta önemli bulduğunuz noktaları ve neden bu noktaları önemli bulduğunuzu sıralayınız.
- Kitaba yönelik eleştirilerinizi ifade ediniz.
- Kitaptan alıntılar içeren slide'lar hazırlayarak, bu alıntılarda yazarın ne anlattığını sınıf arkadaşlarınızla tartışınız. Bu bölümde, küçük grup, büyük grup tartışmaları başlatabilirsiniz veya bir seminer formatın arkadaşlarınıza ne anladıklarını sorabilirsiniz.
- Kitapta yer alan bilgilerin sosyal bilgiler derslerinde nasıl kullanılabileceğine ilişkin öneriler geliştiriniz.

Film Sunumu İçin Öneriler:

Her haftanın sorumlularının her birisi film hakkında 3 tartışma sorusu hazırlayacak. Soru hazırlayacaklar ve tartışmaları yöneteceklere öneriler:

- Öncelikle filmin yönetmeni hakkında bilgi veriniz.
- Filmin içeriği hakkında, filmde ne anlatıldığı hakkında bilgi veriniz.
- Filmde önemli bulduğunuz noktaları ve neden bu noktaları önemli bulduğunuzu sıralayınız.
- Filme yönelik eleştirilerinizi ifade ediniz.
- Filmde ekran fotoğraflar veya kısa vidyolar içeren slide'lar hazırlayarak, bu sahnelerde yönetmenin ne anlattığını sınıf arkadaşlarınızla tartışınız. Bu bölümde, küçük grup, büyük grup tartışmaları başlatabilirsiniz veya bir seminer formatın arkadaşlarınıza ne anladıklarını sorabilirsiniz.
- Filmde yer alan içeriğin sosyal bilgiler derslerinde nasıl kullanılabileceğine ilişkin öneriler geliştirebilirsiniz.
- Sunum aşağıdaki ölçme aracı kullanılarak puanlanacak ve sunum puanı öğrencinin yıl sonu notunun %40'ını oluşturacaktır.

Öğrenci İsimleri	
Kitap ve film içeriğine hâkim olarak başarılı ve akıcı bir sunum yapmıştır.	
Sunum esnasında kullanılan görseller ile anlatılanlar tutarlı bir biçimde birbirini desteklemiştir.	
İleri sürülen argümanları güçlü kanıtlarla desteklemiştir.	
Sorulan soruları anlayarak, sorulara ikna edici cevaplar vermiştir.	
Sunum esnasında dinleyicilerin etkin katılımını sağlamıştır.	
Toplam Puan Her bir madde 20 üzerinden puanlanacaktır.	

2. FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu

başarı notunun **%60'ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. **Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
2. **Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 5 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
3. **Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70'ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
4. **Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
5. **Uluslararası Temsil Durumu:**
 - 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye'yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
6. **İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
7. **DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
 - DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.

- Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı**, öğrencinin dönem içinde ve dönem sonunda gösterdiği performansın toplam ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanır.
2. Dönem sonu başarı puanının oluşumunda dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ek Sınav 1 (Ara Sınav, ödev ve sunumlar): %60**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %40**
 - **Toplam: %100**
3. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
 - Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.

- Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
- 8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.
- 9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**
 - Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
 - Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- 10. **İletişim ve Etkileşim:**
 - Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. **Destekleyici Amaçlı Kullanım:**
 - Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarını yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirlemeye yardımcı veya dil düzenlemesi* amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler.
2. **Özgünlük Yükümlülüğü:**
 - Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.
 - Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.
3. **Atıf ve Beyan Zorunluluğu:**
 - Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
 - Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”
4. **Sınırlandırmalar:**
 - Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
 - Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.
5. **Sorumluluk:**
 - Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.

- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyâ yazdırmadığı,
 - ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
 - ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu’nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı ‘Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber’ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2024–2025 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
SOSYAL BİLGİLERDE DERS KİTABI İNCELEMELERİ DERSİ İZLENCESİ

Kredisi	: 3 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Doç. Dr. Kerim Şen
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-11
Telefon	: 239 3750-6883 (ofis)
E-Posta	: kerim.sen@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Pazartesi 13:00 – 16:00
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-2

DERSİN AMACI:

Bu dersin amacı, Öğretmen adaylarına geçmişte ve günümüzde sosyal bilgiler eğitiminde kullanılan ders kitaplarını tanıtmak ve öğretmen adaylarının mesleklerini yaparken ders kitaplarından en iyi nasıl yararlanabileceklerini bilmelerini sağlamak.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Sosyal bilgiler ders kitaplarını inceleme yöntemlerini açıklar.
2. Sosyal bilgiler ders kitaplarını inceleme yöntemlerini kullanarak ders kitaplarını inceler.
3. Sosyal bilgiler ders kitaplarının güçlü ve zayıf yönlerini tespit eder.
4. Sosyal bilgiler ders kitaplarını eleştirel bir biçimde değerlendirir.
5. Sosyal bilgiler ders kitaplarından en iyi biçimde yararlanır.
6. Sosyal bilgiler ders kitaplarının hazırlanma süreçlerini açıklar.
7. Bir ders kitabı bölümü inceleyerek sunum yapar.

KAYNAKLAR:

Apple, M. W. (2004). *Ideology and curriculum* (3rd ed). RoutledgeFalmer.

1. Dewey, J. (1956). *The child and the curriculum and the school and society*. The University of Chicago Press.

2. Evans, R. W. (2010). The Social Studies Wars Now and Then. İçinde W. Parker (Ed.), *Social studies today: Research and practice* (ss. 25-34). Routledge.
<http://site.ebrary.com/id/10394335>

ANALİZ EDİLECEK DERS KİTAPLARI:

1. Aksan, H. (1963). *Yurttaşlık bilgisi III [Citizenship knowledge III]*. Ders Kitapları Anonim Şirketi.
2. Akşit, N., & Sanır, F. (1973). *Sosyal bilgiler III*. Ders Kitapları Anonim Şirketi.
3. Asal, T., Akşit, N., & Sanır, F. (1984). *Sosyal bilgiler III* (9. bs). Milli Eğitim Basımevi.
4. Çiftçi, F., Yüksel, İ., Yıldız, R., Kıvrak, M., Öztürk, R., Cereno, A., & Efe, F. (1999). *Vatandaşlık ve insan hakları eğitimi ders kitabı 8 [Citizenship and human rights education textbook 8]* (1. bs). MEB Devlet Kitapları.
5. Çiftçi, F., Yüksel, İ., Yıldız, R., Kıvrak, M., Öztürk, R., Cereno, A., & Efe, F. (2004). *Vatandaşlık ve insan hakları eğitimi ders kitabı 8 [Citizenship and human rights education textbook 8]* (1. bs). MEB Devlet Kitapları.
6. Özpolat, V. (Ed.). (2010). *Vatandaşlık ve demokrasi eğitimi: Ders kitabı 8 [Citizenship and democracy education: Textbook 8]* (1. bs). MEB.
7. Şahin, E. (2018). *Sosyal bilgiler ders kitabı 5 [Social studies textbook 5]*. Anadolu Yayıncılık.
8. Şerbetçioğlu, F. (t.y.). *Yurttaşlık Bilgisi Orta Okul 1. Sınıf*.
9. Şerbetçioğlu, F., & Tülin, H. (1962). *Yurttaşlık bilgisi III [Citizenship Knowledge III]*. Milli Eğitim Basımevi.

10. Tüzün, G. (2018). *Ortaöğretim demokrasi ve insan hakları ders kitabı*. Ada Matbaacılık.

11. Yılmaz, F. G., Bayraktar, H., Özden, M. K., Akpınar, M., & Evin, Ö. (2018). *Sosyal bilgiler ders kitabı 6 [Social studies textbook 6]*. Devlet Kitapları.

NOT: Bu liste sadece bir örnektir, analiz edilecek ders kitaplarının tamamını içermemektedir.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanıtım	
2	Ders kitapları tanıtımı ve inceleme yöntemleri	
3	Ders kitapları tanıtımı ve inceleme yöntemleri	
4	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
5	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
6	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
7	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
8	Ara Sınavlar	
9	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
10	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
11	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
12	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
13	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
14	Ders kitabı incelemeleri-öğrenci sunumu	
15	Genel değerlendirme	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1.VİZE

Ders Kitabı Analizi Sunumu için Öneriler:

- Araştırmanız uygun bir PowerPoint hazırlanmalıdır.
- Sunumda **en az 1 ilginç video** bulunmalıdır.
- Metin ve görsel dengesi kurulmalı, **çok fazla yazı kullanılmamalıdır**.
- Grafikler, görseller, tablolar ve şekiller sunuma entegre edilmelidir.
- Öğrenci veya grup tarafından ders saatinde yapılır.
- Sunum sırasında konunun anlaşılır, düzenli ve etkili işlenmesi beklenir.
- Öğrencilerin her birisi analiz için oluşturulan şablona göre hazırlanmış bir ders kitabı analizi sunumu yapacaktır.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir.
- İncelediğiniz ders kitabı veya ders kitabı bölümünün hakkında genel tanıtım yaparak başlayınız.
- Ders kitabını veya ilgili bölümünü hangi açıdan incelediğinizi açıklayınız.
- İlgili ders kitabının incelediğiniz kriter açısından zayıf ve güçlü yönlerini tespit ediniz.
- Tespitlerinizi ders kitabından kanıtlar kullanarak destekleyiniz.
- Dinleyicilerin etkin katılımını sağlayan bir sunum tasarlayınız.
- Sunum aşağıdaki ölçme aracı kullanılarak puanlanacak ve sunum puanı öğrencinin yıl sonu notunun %40'ını oluşturacaktır.

SUNUM DEĞERLENDİRME ARACI (Sosyal Bilgilerde Ders Kitabı İncelemeleri 2. sınıf)	
Hafta	
Öğrenci İsimleri	
ünite	
• Alan bilgisini ve kavramlarını başarılı bir biçimde kullanarak akıcı bir sunum yapmıştır.	•

• Sunumunu ders kitaplarını incelemek için oluşturulan şablona göre hazırlamış, bu şablondaki soruların hepsini yanıtlamıştır.	•
• Sunum esnasında kullanılan görseller ile anlatılanlar tutarlı bir biçimde birbirini desteklemiştir.	•
• İleri sürülen argümanları güçlü kanıtlarla desteklemiştir.	•
• Sorulan soruları anlayarak, sorulara ikna edici cevaplar vermiştir. Sunumunu katılımcı ve etkileşimli bir biçimde gerçekleştirmiştir.	•
Toplam Puan Her bir madde 20 üzerinden puanlanacaktır: İyi: 16-20, Orta: 10-15, Başarısız: 0-9	

2.FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır. Sınav, açık uçlu soru formatında uygulanacaktır. Sorular, dönem boyunca işlenen tüm konuları kapsayacaktır. Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar, ders notları sınava hazırlanırken kullanabilirsiniz. Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%60'ını** oluşturur. Yazılı sınavlarda soruların her birisi şu ölçme kriterleri esas alınarak puanlanacaktır. Örneğin toplam puanı 50 olan bir soruya verdiğiniz yanıtın puanlaması şu şekilde yapılacaktır

- 1-Kavramsal hakimiyet (20)
- 2-Kanıt kullanma, eleştirelilik, argümanları uygun örneklerle destekleme (20)
- 3-Organizasyon ve ifade gücü-dil (10)

Final sınavı yerine, final yerine öğrencilerden yazılı ödev talep edilmesi durumunda, öğrencilerin yazılı ödevlerini değerlendirmek için aşağıdaki puanlama aracı kullanılacaktır:

Hafta	
Öğrenci İsimleri	
ünite	
Makalesindeki ders kitabı içerik analizlerini ders kapsamındaki kavramları kullanarak yapmıştır.	

Makalesindeki ders kitabı içerik analizlerini ders kitabı analizi için oluşturulan şablona göre raporlamıştır.	
Makalesinde takip edilebilir ve anlaşılır bir başlıklandırma ve organizasyon takip etmiştir.	
Makalesindeki cümle, paragraf ve atıflarda akademik yazım konvansiyonlarını takip etmiştir.	
Makalede ileri sürülen argümanları güçlü kanıtlarla desteklemiştir.	
Toplam Puan Her bir madde 20 üzerinden puanlanacaktır: İyi: 16-20, Orta: 10-15, Başarısız: 0-9	

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

- Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
- Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 5 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
- Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70'ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
- Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
- Uluslararası Temsil Durumu:**
 - 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye'yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
- İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup "görevli izinli" sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın "danışman" öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.

7. DZ Notu ve Sonuçları:

- Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
- DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
- DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.

8. Dersi Tekrar Etme Durumu:

- Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
- Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı**, öğrencinin dönem içinde ve dönem sonunda gösterdiği performansın toplam ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanır.
2. Dönem sonu başarı puanının oluşumunda dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ek Sınav 1 (Ara Sınav, ödev ve sunumlar): %50**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %50**
 - **Toplam: %100**
3. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. Ders Disiplinine Uyum:

- Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
- Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.

2. Katılım ve Hazırlık:

- Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
- Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.

3. Ders Düzeyinde Davranış:

- Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
- Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.

4. Zamanında Katılım:

- Derse zamanında gelmek zorunludur.
- Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.

5. Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:

- Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.

- Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
- 6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
- 7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
 - Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
- 8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.
- 9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**
 - Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
 - Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- 10. **İletişim ve Etkileşim:**
 - Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. **Destekleyici Amaçlı Kullanım:**
 - Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarını yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirlemeye yardımcı veya dil düzenlemesi* amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler.
2. **Özgünlük Yükümlülüğü:**
 - Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.
 - Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.
3. **Atıf ve Beyan Zorunluluğu:**
 - Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
 - Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. Sınırlandırmalar:

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. Sorumluluk:

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyı yazdırmadığı,
 - ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
 - ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu'nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı 'Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber'ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2024–2025 ÖĞRETİM YILI- GÜZ DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ

AFETLER VE AFET YÖNETİMİ DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 2 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Prof. Dr. Eyüp ARTVINLI
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-9
Telefon	: 239 3750-6885 (ofis)
E-Posta	: eartvinli@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Pazartesi/ 15.00-17.00
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, B blok-D-2

DERSİN AMACI:

Bu dersin amacı; Öğrencilerin afetler hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak. Afet ve afetlere ilişkin bilgi aktarımını sağlayacak, toplumun bilgilendirilmesini sağlayarak farkındalık yaratacak projelerin geliştirilmesine imkân sağlamaktır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

- Afet ve risk kavramlarını açıklar.
- Afet eğitiminin nasıl gerçekleşeceğini analiz eder.
- Afet yönetiminin nasıl gerçekleştirilmesi gerektiğini analiz eder.
- Afet yönetiminde dikkat edilmesi gereken etik değerler hakkında bilgi sahibi olur.
- Afet çeşitleri hakkında bilgi sahibi olacaktır.
- Doğa kaynaklı afetler hakkında bilgi sahibi olacaktır.
- Teknolojik afetler hakkında bilgi sahibi olacaktır.
- Afet yönetiminin nasıl gerçekleşeceğine ilişkin projeler hazırlar.

DERSİ KİTABI:

Dölek, İ. (2024). *Afetler ve Afet Yönetimi*, Ankara: Pegem Akademi.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

Kadioğlu, M. (2011). *AFET YÖNETİMİ*, Marmara Kültür Yayınları

Kadioğlu, M. (2011). *AFET YÖNETİMİ: BEKLENİLMEYENİ BEKLEMEK, EN KÖTÜSÜNÜ YÖNETMEK*, MARMARA BELEDİYELER BİRLİĞİ

Kadioğlu, M. (2018). *Afet Affetmez*, Tekin Yayınevi

OKUMA KİTAPLARI:

- Demirtaş, M. (2022). *Afet Yönetimi ve Eğitim*. Pegem Akademi.
- Kılıç, H. (2020). *Afet Bilinci ve Toplumsal Dayanıklılık*. Nobel Yayıncılık.
- UNDRR (2022). *Disaster Risk Reduction and Education*. Geneva: United Nations Office.
- Özdemir, A. (2021). *Afet Psikolojisi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Giddens, A. (2016). *İklim Değişikliği Politikaları*. İstanbul: Alfa Yayınları.

- Afetlerde Anlatıları (2023). İstanbul: Türkiye Psikososyal Destek Platformu Yayınları.
- Belgesel: “The Volcano: Rescue from Whakaari” (Afet davranışı örneği).

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Temel Kavramlar	
2	Doğal Afetler	
3	Küresel Isınma ve İklim Değişiklikleri	
4	Beşerî Afetler	
5	Afet Öncesi (Afet Risk Yönetimi)	
6	Afet Anı ve Sonrası (Afet Kriz Yönetimi)	
7	Afet Anı ve Sonrası (Afet Kriz Yönetimi)	
8	Örnek Afet Eğitimi Projeleri	
9	Afet Yönetimi	
10	Afet Yönetimin Mevzuatı ve Afet Yönetiminde Etik	
11	Afetlerde Sivil Toplum Kuruluşları ve Uluslararası Örgütler	
12	Acil ve Afet Koordinasyon Merkezleri	
13	İlkokul ve Ortaokul Programlarında Afet Eğitimi	
14	Afet Eğitimi Proje Sunumları	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1.VİZE NOTLARI

Haftalık Etkinlikler:

- Uygun görülen haftaların çoğunluğunda dersin öğretim üyesi tarafından konu işlendikten hemen sonra bu işleyişin içeriğine yönelik öğrenci etkinliği yapılacaktır. Böylece siz öğrencilerin derse aktif katılması ve konuya dahil olarak önceden hazırlanması beklenmektedir.
- Etkinliklerde ve ders işlenmesinde sık sık haritalar kullanılacağından her öğrencinin bu dersin ana materyalleri olarak derse atlas getirmesi, ders defteri getirmesi ve bu belgede belirtilen ders kitabını getirmesi **kesinlikle zorunludur.**
- Etkinliğe katılan ve etkinlik kağıdını eksiksiz teslim eden öğrenciler sınıf listesinde işaretlenecektir.
- Bazı haftalarda etkinlikler grup çalışması şeklinde yapılacak olup, grup çalışmalarına katılan öğrenciler de aynı şekilde işaretlenecektir.
- Dönem sonunda bu kayıtlar toplanarak eşit dağılım şeklinde değerlendirmeye esas alınacaktır.
- Haftalık etkinliklerden alınan notların ortalamasının **%30'u** vize notuna eklenecektir.

Araştırma Ödevi (Bireysel):

- Her öğrenci (grup ödevi şeklinde de olabilir) dönem başında ders kapsamında bir araştırma konusu seçecektir.
- Araştırma ödevi Microsoft Word formatında hazırlanmalı ve sisteme (canvas: <https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) belirtilen tarihe kadar yüklenmelidir.
- Yüklenen bu ödevden alınan notun %10'u vize notuna eklenir.

Araştırma Ödevi Sunumu:

- Araştırma ödevi ayrıca dönem sonunda ders saatinde sınıf önünde sunulacaktır.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.

- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir. Sunum yapan öğrenciler, etkinliğe katılan öğrencileri akran değerlendirmesi tabi tutmalı ve buna göre en iyi performansı gösteren öğrencilere/gruba, vize notuna dahil edilmek üzere ilave performans puanı vermelidir.
- Sunum performansından alınan notun %10'unu vize notuna eklenir.

Özet: Vize Notu Dağılımı:

- Haftalık Etkinlik Katılımı ve Notu: **%30**
- Araştırma Ödevi Word Dosyası: **%10**
- Araştırma Ödevi Sınıf Sunumu: **%10**

Böylece her öğrencinin vize notu oluşturulacak ve bu notun %50'si yıl sonu ortalamasına katılacaktır.

2.FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır.

Sınav, 40 sorudan oluşan 45 dk'lık **çoktan seçmeli TEST** formatında uygulanacaktır.

Sorular aşağıdaki kapsamdan hazırlanacaktır:

- Dönem boyunca işlenen tüm üniteler,
- Ders saatinde yapılan öğrenci sunumları ve araştırma ödevleri,
- Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar.

Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%50'sini** oluşturur.

SUNUM RAPORU VE SUNUM KURALLARI:

Sunum Raporu Hazırlama Kuralları:

1. **Sayfa ve Uzunluk:**
 - Rapor en az **5**, en fazla **15** sayfa olmalıdır.
2. **Kaynak Kullanımı:**
 - Rapor en az **10 farklı kaynağa** dayanmalıdır.
 - Kullanılması zorunlu asgari kaynak türleri:
 - **En az 2 kitap**
 - **En az 2 kitap bölümü**
 - **En az 5 akademik dergi makalesi**
 - **En az 2 YL veya Doktora tezi**
 - Sadece makalelerden veya sadece internet kaynaklarından hazırlanan raporlar kabul edilmeyecektir.
3. **Hazırlık ve Yükleme:**
 - Rapor **Microsoft Word** programında hazırlanmalıdır.
 - Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)sisteminde ilk haftada paylaşılacak **hazır şablon** kullanılmalıdır.
 - Tüm kaynakların dijital kopyaları bir klasörde ("Kaynaklar" klasörü) toplanmalı ve raporla birlikte aynı sisteme yüklenmelidir.
4. **Yapı ve İçerik:**
 - Rapor bütünlüğü olmalı, **GİRİŞ VE SONUÇ** bölümleri mutlaka bulunmalıdır.
 - İhtiyaca göre sınırsız sayıda alt başlık oluşturulabilir.
5. **Yazım Kuralları:**
 - Yazı tipi: Times New Roman, 12 punto

- Satır aralığı: 1
- Kenar boşlukları: 3 cm (sağ, sol, üst, alt)
- Paragraf aralığı: 6 nk
- Metin hizalama: Her iki yana yaslı
- Başlıklar: Sayfa ortasında, kalın, her kelimenin ilk harfi büyük
- Kapak ve kaynakça **ayrı sayfalarda** yer almalıdır.
- Kaynak gösterimi APA standartlarına uygun olmalıdır (https://ebe.ogu.edu.tr/Storage/EgitimBilimleriEnstitusu/Uploads/TEZ_YAZIM_KILAVUZU_202501.docx)

6. Kapak Sayfası Bilgileri:

- Dersin Adı
- İsim-soy isim
- Öğrenci numarası
- (Varsa)Grup numarası
- Konu başlığı

7. Teslim:

- Son teslim tarihi: **30 Aralık 2024, saat 17.00**
- Teslim yöntemi: Canvas sistemi (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)
- Teslimi gruptan bir kişi yapabilir.
- Belirtilen tarih ve saatten sonra yapılan yüklemeler kesinlikle kabul edilmeyecektir.

8. Sunum Kuralları

1. PPT Sunumu:

- Araştırma raporuna uygun bir PowerPoint hazırlanmalıdır.
- Sunumda **en az 1 ilginç video** bulunmalıdır.
- Metin ve görsel dengesi kurulmalı, **çok fazla yazı kullanılmamalıdır.**
- Grafikler, görseller, tablolar ve şekiller sunuma entegre edilmelidir.

2. Sınıf Sunumu:

- Öğrenci veya grup tarafından ders saatinde yapılır.
- Sunum sırasında konunun anlaşılır, düzenli ve etkili işlenmesi beklenir.

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:

- Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
- Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.

2. Geç Gelen Öğrenciler:

- Derse ilk 5 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.

3. Devamsızlık Sınırı:

- Bu dersin **%70'ine devam zorunludur.** Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.

4. Rapor ve Mazeret Durumları:

- Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
- Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
- 5. **Uluslararası Temsil Durumu:**
 - 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye’yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
- 6. **İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
- 7. **DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
 - DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
- 8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
 - Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı**, öğrencinin dönem içinde ve dönem sonunda gösterdiği performansın toplam ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanır.
2. Dönem sonu başarı puanının oluşumunda dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ek Sınav 1 (Ara Sınav, ödev ve sunumlar): %50**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %50**
 - **Toplam: %100**
3. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.

3. Ders Düzeyinde Davranış:

- Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
- Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.

4. Zamanında Katılım:

- Derse zamanında gelmek zorunludur.
- Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.

5. Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:

- Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
- Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.

6. Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:

- Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
- Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.

7. Akademik Dürüstlük:

- Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
- Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.

8. Ders Süreçlerine Saygı:

- Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.

9. Devamsızlık Kurallarına Uyum:

- Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
- Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

10. İletişim ve Etkileşim:

- Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. Destekleyici Amaçlı Kullanım:

- Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarını yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirlemeye yardımcı veya dil düzenlemesi* amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler.

2. Özgünlük Yükümlülüğü:

- Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.

- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. **Atıf ve Beyan Zorunluluğu:**

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. **Sınırlandırmalar:**

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. **Sorumluluk:**

- Yapay zekâ aracının ürettiği yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyı yazdırmadığı,
 - ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
 - ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. **Değerlendirme Etkisi:**

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. **Etik Farkındalık Yükümlülüğü:**

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu'nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı 'Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber'ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2024–2025 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
SİYASİ COĞRAFYA VE TÜRKİYE JEOPOLİTİĞİ DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 3 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Prof. Dr. Eyüp ARTVİNLİ
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-9
Telefon	: 239 3750-6885 (ofis)
E-Posta	: eartvinli@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Pazartesi 11:00 – 14:00
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-1

DERSİN AMACI:

Bu ders, Türkiye'nin fiziki ve beşeri coğrafyası ile jeopolitik önemini tarihsel, coğrafi ve ekonomik boyutlarıyla ele almayı amaçlar. Öğrencilerin Türkiye'nin bölgesel farklılıklarını, doğal kaynaklarını, nüfus ve yerleşme dinamiklerini, doğal afet risklerini ve stratejik konumunu analitik bir bakış açısıyla değerlendirebilmesi hedeflenmektedir.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Türkiye'nin fiziki coğrafya unsurlarını (jeoloji, iklim, toprak, su varlıkları, bitki örtüsü) tanımlar.
2. Türkiye'nin beşeri ve ekonomik coğrafyasını açıklayarak bölgesel farklılıkları yorumlar.
3. Türkiye'nin jeopolitik konumunu uluslararası ilişkiler açısından değerlendirir.
4. Coğrafi verileri haritalar ve grafiklerle yorumlar.
5. Doğal afet risklerini analiz eder ve sürdürülebilir çevre bilinci geliştirir.

DERSİ KİTABI:

Meydan, A. (Ed.) (2023). *Siyasi Coğrafya ve Türkiye Jeopolitiği*. Ankara: Pegem Akademi.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

Güngördü, E. (2006). *Türkiye'nin Coğrafyası*. Ankara: Asil Yayın.

- Doğanay, H. (2020). *Türkiye Coğrafyası: Beşeri ve Ekonomik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Turoğlu, H., & Doğanay, H. (2019). *Türkiye'nin Fiziki Coğrafyası*. Ankara: Atlas Yayıncılık.
- Özey, R. (2019). *Türkiye'nin Coğrafyası*. İstanbul: Aktif Yayınevi.
- Kocaman, S. (2022). *Jeopolitik ve Uluslararası İlişkiler*. İstanbul: Nobel Akademik.
- Karaca, M. (2021). Türkiye'de nüfusun mekânsal dağılımı ve göç hareketleri üzerine güncel bir değerlendirme. *Türk Coğrafya Dergisi*, 76, 55–78.
- Günel, V. (2023). Jeopolitik riskler bağlamında Türkiye'nin stratejik konumu. *Ankara Üniversitesi Coğrafya Araştırmaları Dergisi*, 18(1), 1–23.

OKUMA KİTAPLARI:

- Çanga, M.** (2019). *Türkiye'nin Jeopolitik Konumu ve Enerji Politikaları*. İstanbul: Doruk Yayınları.
- Türkiye'nin enerji koridoru olma sürecini ve jeopolitik risklerini sade bir dille anlatır.
- Yalçın, A.** (2021). *Türkiye'nin Doğal Afet Atlası*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Türkiye'deki başlıca afetler ve bölgesel dağılımını görsellerle destekler.
- Altan, A. & Şahin, İ.** (2018). *Coğrafya ve Siyaset: Dünyada ve Türkiye'de Mekânın Gücü*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Jeopolitik kavramların tarihsel kökenini ve güncel etkilerini örneklerle açıklar.
- Erol, K.** (2022). *Türkiye'nin Bölgesel Kalkınma Serüveni*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Bölgesel gelişmişlik farklarını ve kalkınma politikalarını analiz eder.
- Yıldız, M.** (2017). *Türkiye'nin Nüfus Yapısı ve Demografik Dönüşüm*. Ankara: Pegem Akademi.
- Göç, kentleşme ve nüfus trendlerini anlaşılır bir şekilde özetler.
- Kaplan, R. D.** (2013). *İntikam Coğrafyası: Geleceğin Jeopolitiği* (Çev. A. Çakır). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Küresel jeopolitik akımların Türkiye'ye etkilerini ele alır.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Tanışma ve Ders Tanıtımı, Kurallar Siyasi coğrafyanın, coğrafya bilimi içindeki yeri,	
2	Mekansal analiz ve öğrenmeyi kolaylaştıran araç-gereçlerin kullanımı (Atlas kullanımım, harita becerileri)	
3	Siyasi coğrafya, kıta ve ülkelerin öğrenilmesinde anahtar öğeler	
4	Haritalardan yararlanılarak enlem ilişkileriyle konumlandırma ve iklim kuşaklarıyla yeryüzü şekilleri ve doğal kaynakları belirleme;	

5	Siyasi coğrafyada fiziki etmenler; konum, iklim, bitki örtüleri, yeryüzü şekilleri, ülke biçimleri, sınırları	
6	Siyasi coğrafyada beşerî etmenler; nüfus özellikleri, yerleşme biçimleri,	
7	Ekonomik yapı; siyasi coğrafya kuramları (Büyük Orta Doğu Projesi, Uygarlıklar Çatışması Kuramı	
8	Küresel iklim değişikliği	
9	Coğrafi özelliklerden yararlanılarak siyasi coğrafya kuramı oluşturma;	
10	Türkiye'nin jeopolitiği, Dünya ve Türkiye'yi etkileyen ülke birlikleri	
11	Türkiye'yi etkileyen siyasi coğrafya bölgeleri (Avrupa Birliği)	
12	Türkiye'yi etkileyen siyasi coğrafya bölgeleri (Orta Doğu)	
13	Türkiye'yi etkileyen siyasi coğrafya bölgeleri (Balkanlar, Kıbrıs, Kafkaslar ve Orta Asya) /Öğrenci Sunumları	
14	Dünya'yı ve Türkiye'yi etkileyen siyasi sorunlar. Öğrenci Sunumları, genel değerlendirme	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1.VİZE NOTLARI

Haftalık Etkinlikler:

- Uygun görülen haftaların çoğunluğunda dersin öğretim üyesi tarafından konu işlendikten hemen sonra bu işleyişin içeriğine yönelik öğrenci etkinliği yapılacaktır. Böylece siz öğrencilerin derse aktif katılması ve konuya dahil olarak önceden hazırlanması beklenmektedir.
- Etkinliklerde ve ders işlenmesinde sık sık haritalar kullanılacağından her öğrencinin bu dersin ana materyalleri olarak derse atlas getirmesi, ders defteri getirmesi ve bu belgede belirtilen ders kitabını getirmesi **kesinlikle zorunludur.**
- Etkinliğe katılan ve etkinlik kağıdını eksiksiz teslim eden öğrenciler sınıf listesinde işaretlenecektir.
- Bazı haftalarda etkinlikler grup çalışması şeklinde yapılacak olup, grup çalışmalarına katılan öğrenciler de aynı şekilde işaretlenecektir.
- Dönem sonunda bu kayıtlar toplanarak eşit dağılım şeklinde değerlendirmeye esas alınacaktır.
- Haftalık etkinliklerden alınan notların ortalamasının **%30'u** vize notuna eklenecektir.

Araştırma Ödevi (Bireysel):

- Her öğrenci (grup ödevi şeklinde de olabilir) dönem başında ders kapsamında bir araştırma konusu seçecektir.

- Araştırma ödevi Microsoft Word formatında hazırlanmalı ve sisteme (canvas: <https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) belirtilen tarihe kadar yüklenmelidir.
- Yüklenen bu ödevden alınan notun %10'u vize notuna eklenir.

Araştırma Ödevi Sunumu:

- Araştırma ödevi ayrıca dönem sonunda ders saatinde sınıf önünde sunulacaktır.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir. Sunum yapan öğrenciler, etkinliğe katılan öğrencileri akran değerlendirmesi tabi tutmalı ve buna göre en iyi performansı gösteren öğrencilere/gruba, vize notuna dahil edilmek üzere ilave performans puanı vermelidir.
- Sunum performansından alınan notun %10'unu vize notuna eklenir.

Özet: Vize Notu Dağılımı:

- Haftalık Etkinlik Katılımı ve Notu: **%30**
- Araştırma Ödevi Word Dosyası: **%10**
- Araştırma Ödevi Sınıf Sunumu: **%10**

Böylece her öğrencinin vize notu oluşturulacak ve bu notun %50'si yıl sonu ortalamasına katılacaktır.

2.FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır.

Sınav, 40 sorudan oluşan 45 dk'lık **çoktan seçmeli TEST** formatında uygulanacaktır.

Sorular aşağıdaki kapsamdan hazırlanacaktır:

- Dönem boyunca işlenen tüm üniteler,
- Ders saatinde yapılan öğrenci sunumları ve araştırma ödevleri,
- Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar.

Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%50'sini** oluşturur.

SUNUM RAPORU VE SUNUM KURALLARI:

Sunum Raporu Hazırlama Kuralları:

1. **Sayfa ve Uzunluk:**
 - Rapor en az 5, en fazla 15 sayfa olmalıdır.
2. **Kaynak Kullanımı:**
 - Rapor en az 10 farklı kaynağa dayanmalıdır.
 - Kullanılması zorunlu asgari kaynak türleri:
 - En az 2 kitap
 - En az 2 kitap bölümü
 - En az 5 akademik dergi makalesi
 - En az 2 YL veya Doktora tezi

- Sadece makalelerden veya sadece internet kaynaklarından hazırlanan raporlar kabul edilmeyecektir.
- 3. **Hazırlık ve Yükleme:**
 - Rapor **Microsoft Word** programında hazırlanmalıdır.
 - Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)sisteminde ilk haftada paylaşılacak **hazır şablon** kullanılmalıdır.
 - Tüm kaynakların dijital kopyaları bir klasörde (“Kaynaklar” klasörü) toplanmalı ve raporla birlikte aynı sisteme yüklenmelidir.
- 4. **Yapı ve İçerik:**
 - Rapor bütünlüğü olmalı, GİRİŞ VE SONUÇ bölümleri mutlaka bulunmalıdır.
 - İhtiyaca göre sınırsız sayıda alt başlık oluşturulabilir.
- 5. **Yazım Kuralları:**
 - Yazı tipi: Times New Roman, 12 punto
 - Satır aralığı: 1
 - Kenar boşlukları: 3 cm (sağ, sol, üst, alt)
 - Paragraf aralığı: 6 nk
 - Metin hizalama: Her iki yana yaslı
 - Başlıklar: Sayfa ortasında, kalın, her kelimenin ilk harfi büyük
 - Kapak ve kaynakça **ayrı sayfalarda** yer almalıdır.
 - Kaynak gösterimi APA standartlarına uygun olmalıdır (https://ebe.ogu.edu.tr/Storage/EgitimBilimleriEnstitusu/Uploads/TEZ_YAZIM_KILAVUZU_202501.docx)
- 6. **Kapak Sayfası Bilgileri:**
 - Dersin Adı
 - İsim-soy isim
 - Öğrenci numarası
 - (Varsa)Grup numarası
 - Konu başlığı
- 7. **Teslim:**
 - Son teslim tarihi: **13 Mayıs 2025, saat 17.00**
 - Teslim yöntemi: Canvas sistemi (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)
 - Teslimi gruptan bir kişi yapabilir.
 - Belirtilen tarih ve saatten sonra yapılan yüklemeler kesinlikle kabul edilmeyecektir.
- 8. **Sunum Kuralları**
 1. **PPT Sunumu:**
 - Araştırma raporuna uygun bir PowerPoint hazırlanmalıdır.
 - Sunumda **en az 1 ilginç video** bulunmalıdır.
 - Metin ve görsel dengesi kurulmalı, **çok fazla yazı kullanılmamalıdır.**
 - Grafikler, görseller, tablolar ve şekiller sunuma entegre edilmelidir.
 2. **Sınıf Sunumu:**
 - Öğrenci veya grup tarafından ders saatinde yapılır.
 - Sunum sırasında konunun anlaşılır, düzenli ve etkili işlenmesi beklenir.

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

1. **Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
2. **Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 5 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
3. **Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70'ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
4. **Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
5. **Uluslararası Temsil Durumu:**
 - 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye'yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
6. **İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
7. **DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
 - DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
8. **Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
 - Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

1. **Dönem Sonu Başarı Puanı**, öğrencinin dönem içinde ve dönem sonunda gösterdiği performansın toplam ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanır.
2. Dönem sonu başarı puanının oluşumunda dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:

- **Ek Sınav 1 (Ara Sınav, ödev ve sunumlar): %50**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %50**
 - **Toplam: %100**
3. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
 - Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
 - Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
8. **Ders Süreçlerine Saygı:**
 - Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.

9. Devamsızlık Kurallarına Uyum:

- Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
- Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

10. İletişim ve Etkileşim:

- Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. Destekleyici Amaçlı Kullanım:

- Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarını yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirlemeye yardımcı veya dil düzenlemesi* amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler.

2. Özgünlük Yükümlülüğü:

- Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.
- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. Atıf ve Beyan Zorunluluğu:

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. Sınırlandırmalar:

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. Sorumluluk:

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları

sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”
şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

- Böylece:
 - ◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyâ yazdırmadığı,
 - ◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,
 - ◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu’nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı ‘Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber’ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
2024–2025 ÖĞRETİM YILI- BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ
ÇEVRE EĞİTİMİ DERSİ İZLENESİ

Kredisi	: 3 (Teorik)
Ders sorumlusu	: Prof. Dr. Eyüp ARTVİNLİ
Ofis	: Eğitim Fakültesi B Blok Zemin Kat Oda: Z-9
Telefon	: 239 3750-6885 (ofis)
E-Posta	: eartvinli@ogu.edu.tr
Ders günü ve saati	: Salı/ 14:00 – 17:00
Derslik	: Eğitim Fakültesi Binası, D-1

DERSİN AMACI:

Bu dersin amacı, çevre bilincinin geliştirilmesi, doğal çevrenin korunması ve sürdürülebilir biçimde kullanılması konusunda öğrencilere bilgi ve farkındalık kazandırmaktır. Öğrenciler, ekosistemlerin işleyişi, çevre sorunlarının nedenleri ve çözüm önerileri üzerine bilgi sahibi olacaklardır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

- Temel ekolojik kavramları tanımlar.
- Ekosistemleri, besin zincirlerini ve çevresel döngüleri açıklar.
- İnsan faaliyetlerinin doğa üzerindeki etkilerini analiz eder.
- Türkiye ve dünyadaki çevre sorunlarını karşılaştırır.
- Çevreye duyarlılık geliştirmeye yönelik uygulamalar planlar.
- Çevre eğitime ilişkin temel yaklaşımları bilir ve öğretim süreçlerine entegre eder.

DERS KİTABI:

Bozkurt, O. (2020). Çevre Eğitimi. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

Kışlalıoğlu, M. & Berkes, F. (2017). Çevre ve Ekoloji. Remzi Kitabevi.

UNESCO. (2020). Environmental Education for Sustainability. Paris: UNESCO Publications.

Güneş, T. (2018). Çevre Bilimi. Nobel Yayıncılık.

OKUMA KİTAPLARI:

- **Attenborough, D. (2021). *Gezegemizden Bir Yaşam: Bir Gelecek Nasıl Kurtarılır?*. İstanbul: Domingo Yayınları/** Doğanın tahribatına tanıklık ve çözüm önerileri; etkileyici görseller ve anlatımlarla desteklenmiş.
- **Safran Foer, J. (2020). *İklim Krizi ve Biz: Artık Harekete Geçmemiz Gerekli*. İstanbul: Kolektif Kitap/** Gıda tüketimi ve bireysel farkındalık üzerinden iklim değişikliğine yaklaşır.
- **Rachel Carson (2016). *Sessiz Bahar*. İstanbul: Tellekt Yayınları /** Modern çevre hareketini başlatan bu klasik kitap, pestisitlerin doğaya etkisini çarpıcı biçimde ortaya koyar.

- **Doğan, E. (2021). *İnsan ve Doğa: Ekolojik Uyanış*. İstanbul: Alfa Yayınları /** Türkçe literatürde insan–doğa ilişkisine dair sade ama bilinçlendirici bir dil kullanır.
- **Güven, M. (2020). *Çevreci Çocuklar: Gezegeni Kurtarmak Elimizde*. İstanbul: Redhouse Kidz /** Öğretmenlerin, çevre eğitiminde öğrencilere tavsiye edebileceği nitelikte bir çocuk-gençlik kitabı.
- **Foster, J. B. (2021). *Ekolojik Uygarlık: Kapitalizmin Ötesinde Yaşanabilir Bir Dünya*. İstanbul: Yordam Kitap/**Çevresel yıkımın sosyo-ekonomik bağlamını sorgulayan bir eser; öğretmenler için analitik bir okuma sunar.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU	
1	Çevre eğitimi, amaçları, çevre eğitiminin özellikleri	
2	Temel ekolojik kavramlar, ilkeler, ekosistem	
3	Ekosistemlerin özellikleri ve devamlarını etkileyen faktörler (besin zincirleri, besin ağı, habitat, rekabet)	
4	Ekosistemlerin özellikleri ve devamlarını etkileyen faktörler (ortak yaşam ve karşılıklı yaşama, yaşamın devamı)	
5	Ekosistemlerin özellikleri ve devamlarını etkileyen faktörler (toprak 'biome'ları, enerji akışı, maddenin dolaşımı)	
6	İnsanların ekosistemler ve doğa üzerindeki etkileri (nüfus artışı, ekolojik etki, erozyon, ormanların yok olması)	
7	Ara Sınav	
8	İnsanların ekosistemler ve doğa üzerindeki etkileri (kentsel çevreler, davranış kirliliği, çevre kirlenmesi, bataklıklar ve atık su)	
9	Türkiye'deki Temel Çevre Sorunları	
10	Dünyadaki Çevre Sorunları	
11	Çevre Duyarlılığı: Bireysel ve toplumsal düzeyde çevreye duyarlı davranış geliştirme	
12	Çevreye duyarlı vatandaş eğitimi	
13	Yerel ve Ulusal Çevre Sorunlarına İlişkin Hazırlanan Öğrenci Projelerinin Sunumu	
14	Final Sınavı	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1.VİZE NOTLARI

Haftalık Etkinlikler:

- Uygun görülen haftaların çoğunluğunda dersin öğretim üyesi tarafından konu işlendikten hemen sonra bu işleyişin içeriğine yönelik öğrenci etkinliği yapılacaktır. Böylece siz öğrencilerin derse aktif katılması ve konuya dahil olarak önceden hazırlanması beklenmektedir.
- Etkinliklerde ve ders işlenmesinde sık sık haritalar kullanılacağından her öğrencinin bu dersin ana materyalleri olarak derse atlas getirmesi, ders defteri getirmesi ve bu belgede belirtilen ders kitabını getirmesi **kesinlikle zorunludur**.
- Etkinliğe katılan ve etkinlik kağıdını eksiksiz teslim eden öğrenciler sınıf listesinde işaretlenecektir.

- Bazı haftalarda etkinlikler grup çalışması şeklinde yapılacak olup, grup çalışmalarına katılan öğrenciler de aynı şekilde işaretlenecektir.
- Dönem sonunda bu kayıtlar toplanarak eşit dağılım şeklinde değerlendirmeye esas alınacaktır.
- Haftalık etkinliklerden alınan notların ortalamasının **%30'u** vize notuna eklenecektir.

Araştırma Ödevi (Bireysel):

- Her öğrenci (grup ödevi şeklinde de olabilir) dönem başında ders kapsamında bir araştırma konusu seçecektir.
- Araştırma ödevi Microsoft Word formatında hazırlanmalı ve sisteme (canvas: <https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>) belirtilen tarihe kadar yüklenmelidir.
- Yüklenen bu ödevden alınan notun %10'u vize notuna eklenir.

Araştırma Ödevi Sunumu:

- Araştırma ödevi ayrıca dönem sonunda ders saatinde sınıf önünde sunulacaktır.
- Sunum sırasında konu anlatımı, sınıfa hakimiyet, konuya hakimiyet, etkili ders işleme ve hitabet gücü, etkili ve düzgün Türkçe kullanımı, görsel materyal kullanımı ve açıklayıcı anlatım beklenmektedir.
- Sunum sırasında da her öğrencinin konuya yönelik mutlaka bir etkinlik yapması beklenmektedir. Sunum, sınıftaki diğer öğrencilerin aktif olduğu en az bir etkinlik içermelidir. Sunum yapan öğrenciler, etkinliğe katılan öğrencileri akran değerlendirmesi tabi tutmalı ve buna göre en iyi performansı gösteren öğrencilere/gruba, vize notuna dahil edilmek üzere ilave performans puanı vermelidir.
- Sunum performansından alınan notun %10'unu vize notuna eklenir.

Özet: Vize Notu Dağılımı:

- Haftalık Etkinlik Katılımı ve Notu: **%30**
- Araştırma Ödevi Word Dosyası: **%10**
- Araştırma Ödevi Sınıf Sunumu: **%10**

Böylece her öğrencinin vize notu oluşturulacak ve bu notun %50'si yıl sonu ortalamasına katılacaktır.

2.FİNAL SINAVI

Final Sınavı, final haftasında yapılacaktır.

Sınav, 40 sorudan oluşan 45 dk'lık **çoktan seçmeli TEST** formatında uygulanacaktır.

Sorular aşağıdaki kapsamdan hazırlanacaktır:

- Dönem boyunca işlenen tüm üniteler,
- Ders saatinde yapılan öğrenci sunumları ve araştırma ödevleri,
- Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)platformu üzerinden paylaşılan makale ve dokümanlar.

Final sınavı, dönem sonu başarı notunun **%50'sini** oluşturur.

SUNUM RAPORU VE SUNUM KURALLARI:

Sunum Raporu Hazırlama Kuralları:

1. **Sayfa ve Uzunluk:**
 - Rapor en az **5**, en fazla **15** sayfa olmalıdır.
2. **Kaynak Kullanımı:**
 - Rapor en az **10 farklı kaynağa** dayanmalıdır.
 - Kullanılması zorunlu asgari kaynak türleri:

- En az 2 kitap
 - En az 2 kitap bölümü
 - En az 5 akademik dergi makalesi
 - En az 2 YL veya Doktora tezi
 - Sadece makalelerden veya sadece internet kaynaklarından hazırlanan raporlar kabul edilmeyecektir.
3. **Hazırlık ve Yükleme:**
- Rapor **Microsoft Word** programında hazırlanmalıdır.
 - Canvas (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)sisteminde ilk haftada paylaşılacak **hazır şablon** kullanılmalıdır.
 - Tüm kaynakların dijital kopyaları bir klasörde (“Kaynaklar” klasörü) toplanmalı ve raporla birlikte aynı sisteme yüklenmelidir.
4. **Yapı ve İçerik:**
- Rapor bütünlüğü olmalı, GİRİŞ VE SONUÇ bölümleri mutlaka bulunmalıdır.
 - İhtiyaca göre sınırsız sayıda alt başlık oluşturulabilir.
5. **Yazım Kuralları:**
- Yazı tipi: Times New Roman, 12 punto
 - Satır aralığı: 1
 - Kenar boşlukları: 3 cm (sağ, sol, üst, alt)
 - Paragraf aralığı: 6 nk
 - Metin hizalama: Her iki yana yaslı
 - Başlıklar: Sayfa ortasında, kalın, her kelimenin ilk harfi büyük
 - Kapak ve kaynakça **ayrı sayfalarda** yer almalıdır.
 - Kaynak gösterimi APA standartlarına uygun olmalıdır (https://ebe.ogu.edu.tr/Storage/EgitimBilimleriEnstitusu/Uploads/TEZ_Y_AZIM_KILAVUZU_202501.docx)
6. **Kapak Sayfası Bilgileri:**
- Dersin Adı
 - İsim-soy isim
 - Öğrenci numarası
 - (Varsa)Grup numarası
 - Konu başlığı
7. **Teslim:**
- Son teslim tarihi: **12 Mayıs 2025, saat 17.00**
 - Teslim yöntemi: Canvas sistemi (<https://uzemoys.ogu.edu.tr/login/ldap>)
 - Teslimi gruptan bir kişi yapabilir.
 - Belirtilen tarih ve saatten sonra yapılan yüklemeler kesinlikle kabul edilmeyecektir.
8. **Sunum Kuralları**
1. **PPT Sunumu:**
- Araştırma raporuna uygun bir PowerPoint hazırlanmalıdır.
 - Sunumda **en az 1 ilginç video** bulunmalıdır.
 - Metin ve görsel dengesi kurulmalı, **çok fazla yazı kullanılmamalıdır.**
 - Grafikler, görseller, tablolar ve şekiller sunuma entegre edilmelidir.
2. **Sınıf Sunumu:**

- Öğrenci veya grup tarafından ders saatinde yapılır.
- Sunum sırasında konunun anlaşılır, düzenli ve etkili işlenmesi beklenir.

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

- 1. Yoklama Başlangıcı ve Uygulaması:**
 - Yoklama ilk haftadan itibaren düzenli olarak alınır.
 - Yoklama her hafta dersin başında öğretim elemanının öğrencilere verdiği yoklama listesine öğrenci imzası alınmak suretiyle yapılır.
- 2. Geç Gelen Öğrenciler:**
 - Derse ilk 5 dk'dan sonra geç gelen öğrenciler, o ders saati için devamsız sayılırlar, ancak derse girip takip edebilirler.
- 3. Devamsızlık Sınırı:**
 - Bu dersin **%70'ine devam zorunludur**. Bu ders haftalık 3 saat teorik bir derstir. Dolayısıyla 14 haftada toplam 42 saat ders işlenecektir. Devamsızlık sınırı 12 ders saatidir. Bu sınır aşıldığında öğrenciye **DZ (Devamsız) notu** verilir.
- 4. Rapor ve Mazeret Durumları:**
 - Doktor raporu, sağlık raporu veya benzeri herhangi bir mazeret, devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
 - Bu nedenle devamsızlık konusunda dikkatli olunması gerekmektedir.
- 5. Uluslararası Temsil Durumu:**
 - 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 29. maddesi kapsamında, Türkiye'yi uluslararası düzeyde temsil eden öğrenciler için devam koşulu aranmaz.
- 6. İzinli Sayılma:**
 - İlgili yönetim kurulu tarafından görevlendirilen öğrenciler, görevli oldukları süre boyunca izinli kabul edilir.
 - Bu amaçla ders saatlerine denk gelen başka bir etkinlik ya da faaliyet için gerekli kanıtlayıcı belgelerle fakülte yönetimine başvurup “görevli izinli” sayılmayı talep etmelisiniz. Söz konusu süreç hakkında sınıfınızın “danışman” öğretim üyesinden destek alabilirsiniz.
- 7. DZ Notu ve Sonuçları:**
 - Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye **DZ notu** verilir.
 - DZ notu, not ortalaması hesabında **FF notu** gibi işlem görür.
 - DZ notu alan öğrenci, o dersin yarıyıl sonu sınavına **katılamaz** ve dersten kalmış sayılır.
- 8. Dersi Tekrar Etme Durumu:**
 - Dersi DZ notu dışında başka nedenle tekrar etmek zorunda olan öğrenciler için devam yükümlülüğü ortadan kalkmayacak olup ders tekrarında da devam zorunluluğu vardır.
 - Öğrenciler, öğretim elemanının yarıyıl başında açıkladığı buradaki ders koşullarına uymakla yükümlüdür.

DÖNEM SONU BAŞARI PUANI:

- 1. Dönem Sonu Başarı Puanı,** öğrencinin dönem içinde ve dönem sonunda gösterdiği performansın toplam ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanır.

2. Dönem sonu başarı puanının oluşumunda dikkate alınan ölçütler ve bunların yüzdelik ağırlıkları aşağıda belirtilmiştir:
 - **Ek Sınav 1 (Ara Sınav, ödev ve sunumlar): %50**
 - **Yarıyıl Sonu (Final Sınavı): %50**
 - **Toplam: %100**
3. Başarı notunun belirlenmesinde, devamsızlık nedeniyle **DZ notu** alan öğrenciler, doğrudan başarısız kabul edilir ve dönem sonu sınavına katılamaz.

ÖĞRENCİLERDEN BEKLENTİLER:

1. **Ders Disiplinine Uyum:**
 - Öğrencilerin ders süresince cep telefonu, tablet, kulaklık ve benzeri dersle ilgisiz cihazları kesinlikle kullanmamaları beklenmektedir.
 - Dersi aksatacak düzeyde dikkat dağıtan materyallerin (gazete, farklı ders materyali vb.) bulundurulmaması gerekmektedir.
2. **Katılım ve Hazırlık:**
 - Öğrenciler her hafta işlenecek konuları önceden okuyarak ve hazırlanarak derse hazırlıklı gelmelidir.
 - Haftalık etkinliklere düzenli katılım sağlanmalı, etkinlik çıktıları eksiksiz teslim edilmelidir.
3. **Ders Düzeyinde Davranış:**
 - Derste uyuklamak, uyumak, başkalarıyla yüksek sesle konuşmak veya dersi bölücü davranışlar sergilemek kesinlikle kabul edilmeyecektir.
 - Öğrencilerin aktif şekilde katkı sunmaları, soru sormaları ve tartışmalara katılmaları teşvik edilmekte ve beklenmektedir.
4. **Zamanında Katılım:**
 - Derse zamanında gelmek zorunludur.
 - Derse geç gelen öğrenciler, ilk 5 dk sonrasında yoklamada devamsız sayılacaktır.
5. **Ödev ve Rapor Yükümlülüğü:**
 - Araştırma ödevi ve sunum raporu belirtilen kurallara uygun şekilde hazırlanmalı ve son teslim tarihinden önce sisteme yüklenmelidir.
 - Grup ödevlerinde sorumluluk paylaşımı eksiksiz yerine getirilmelidir.
6. **Sunum ve Paylaşım Sorumluluğu:**
 - Öğrenciler sunum hazırlıklarını zamanında tamamlayarak sınıf içinde düzenli ve anlaşılır bir biçimde sunum gerçekleştirmelidir.
 - Sunum sırasında konunun gerektirdiği görsel materyal, grafik ve video kullanımı özenle planlanmalıdır.
7. **Akademik Dürüstlük:**
 - Ödev, rapor ve sınavlarda kopya çekmek, intihal yapmak, başkasının çalışmasını kendisine aitmiş gibi sunmak kesinlikle yasaktır.
 - Akademik etik kurallara uyulması beklenmektedir. Bu bağlamda teslim edilen ödevler için “benzerlik raporu” sisteminde yer açılacak ve öğrencilerden araştırma ödevini oraya yüklemeleri istenecektir. Benzerlik raporunda “intihal olmamalıdır”. Ayrıca benzerlik oranı %50’den fazla olmamalıdır.
8. **Ders Süreçlerine Saygı:**

- Öğrenciler ders sırasında başka bir dersin ödevi veya çalışması ile ilgilenmemeli; dersi aksatacak faaliyetlerde bulunmamalıdır.

9. **Devamsızlık Kurallarına Uyum:**

- Devamsızlık sınırına ve yoklama kurallarına eksiksiz uyulmalıdır.
- Mazeret beyanı, devam yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

10. **İletişim ve Etkileşim:**

- Öğrencilerin ihtiyaç duydukları durumlarda bu dersin öğretim elemanı ile e-posta veya ofis kapısında asılı bulunan ders programında ilan ettiği DANIŞMANLIK saatlerinde iletişim kurmaları beklenmektedir.

ÖDEV ve ARAŞTIRMALARDA YAPAY ZEKÂ KULLANIM KURALLARI:

1. **Destekleyici Amaçlı Kullanım:**

- Öğrenciler yapay zekâ (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) uygulamalarını yalnızca *bilgi edinme, ilk taslak oluşturma, ana başlıkları belirlemeye yardımcı veya dil düzenlemesi* amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler.

2. **Özgünlük Yükümlülüğü:**

- Ödev, rapor ve sunumlarda kullanılan içerikler, öğrencinin özgün katkısını ve akademik emeğini yansıtmalıdır.
- Yapay zekâ tarafından üretilen metnin tamamının veya önemli bölümlerinin değiştirilmeden teslim edilmesi **intihal** sayılır.

3. **Atıf ve Beyan Zorunluluğu:**

- Yapay zekâ araçlarıyla üretilen veya düzenlenen içerik kullanıldığında, ödevin sonunda beyan edilmesi gerekmektedir.
- Örnek beyan:

“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”

4. **Sınırlandırmalar:**

- Yapay zekâ kullanılarak veri uydurma, kaynak uydurma veya sahte atıf oluşturmak kesinlikle yasaktır.
- Kullanılan bilgilerin doğruluğu denetlemekle öğrenci yükümlüdür.

5. **Sorumluluk:**

- Yapay zekâ aracının üretmiş olduğu yanlış, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin sorumluluğu tamamen öğrenciye aittir.
- Öğrenci, yapay zekâ desteğinin denetlenebilir ve açıklanabilir olduğunu aşağıdaki şekilde belgelemekle yükümlüdür.

Denetlenebilirlik:

Öğrenci, ödevini hazırlarken yapay zekâ aracını nasıl kullandığını gerektiğinde gösterebilmelidir. Yani: Hangi platformu kullandığını (ör. ChatGPT, Copilot), Hangi tarih ve saatte kullandığını, Hangi soruları sorduğunu, Hangi cevapları aldığını, kanıtlayabilecek durumda olması beklenir.

Bu kanıt; **Ekran görüntüsü, Yapay zekâ sohbet kayıt çıktısı, Chat logları** şeklinde olabilir.

Örneğin bir ödevi ChatGPT ile yazdıysanız, sohbetinizin çıktısını pdf veya txt olarak kaydedip gerektiğinde sunmanız anlamına gelir.

Açıklanabilirlik:

Öğrenci ayrıca, yapay zekâdan aldığı çıktıyı ödevinde **nasıl kullandığını anlatmak zorundadır.**

Örneğin:

“Yapay zekâdan aldığım taslağı şu şu bölümleri geliştirmek için kullandım.”

“Dil kontrolü yaparken şu cümleleri düzelttim.”

şeklinde basit bir açıklama yapması gerekir.

○ Böylece:

◆ Öğrencinin metni bütünüyle yapay zekâyâ yazdırmadığı,

◆ Aldığı yardımı kendi ifadesine dönüştürdüğü,

◆ Kaynağı dürüst şekilde beyan ettiği vurgulanmalıdır.

6. Değerlendirme Etkisi:

- Yapay zekâ kullanımının belirtilmediği veya tamamen kopyalanarak teslim edildiği ödevler *etik ihlal* olarak değerlendirilir.
- Bu durumda ödev 0 puan ile değerlendirilir ve disiplin işlemi başlatılabilir.

7. Etik Farkındalık Yükümlülüğü:

- Öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu’nun Nisan 2024 tarihinde yayımladığı ‘Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber’ini incelemeleri ve rehberde belirtilen şeffaflık, dürüstlük, özen, adalet, gizlilik, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerine hâkim olmaları zorunludur.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1. VİZE NOTLARI:

- Ödev (Bireysel): %30

- Proje Sunumu (Bireysel/Grup): %30

Yukarıdaki değerlendirme kalemlerinin ortalaması alınarak vize notunun %50’si oluşturulur.

2. FİNAL SINAVI:

- Çoktan seçmeli 40 sorudan oluşur ve %50 ağırlığındadır.

- Sınav süresi 45 dakikadır.

- Sorular; dönem boyunca işlenen tüm konuları ve öğrenci projelerini kapsar.

Toplam Dönem Sonu Başarı Notu:

Vize (%50) + Final (%50) = %100

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

- Dersin %70’ine devam zorunludur.

- 14 haftada toplam 28 saatlik ders için devamsızlık sınırı 8 saat olarak belirlenmiştir.

- Her hafta ders başında yoklama alınır.
- İlk 5 dakika geç gelen öğrenci devamsız sayılır.
- Mazeret belgeleri devamsızlık sınırını ortadan kaldırmaz.
- Devamsızlık sınırını aşan öğrenciye DZ (Devamsız) notu verilir.

YAPAY ZEKÂ KULLANIMI:

- Öğrenciler, yapay zekâ araçlarını (ChatGPT, Copilot, Gemini vb.) yalnızca:
 - Bilgi edinme
 - Ana başlık belirleme
 - Dil kontrolü
 - İlham ve öneri alma amaçlarıyla kullanabilir.
- Ödevlerin tamamının yapay zekâ ile hazırlanması yasaktır.
- Kullanım durumunda şu beyan eklenmelidir:
“Bu ödevde içerik oluşturma sürecinde [Yapay Zekâ Aracı Adı] sınırlı destek amacıyla kullanılmıştır.”
- Öğrenci, kullandığı platform, tarih/saat, girdiler ve çıktılar ile ilgili kanıtları (ekran görüntüsü, log) sunmalıdır.
- Kullanım belirtilmezse intihal kabul edilir ve 0 (sıfır) puan verilir.
- YÖK’ün Nisan 2024 tarihli Yapay Zekâ Rehberi’nde belirtilen etik ilkeler esas alınır.

ÖĞRENCİ SUNUM RAPORU VE SUNUM KURALLARI:

- Rapor: En az 5, en fazla 15 sayfa.
- Kaynak türleri:
 - En az 2 kitap
 - En az 2 kitap bölümü
 - En az 5 hakemli dergi makalesi
 - En az 2 tez (YL veya doktora)
- Rapor Word formatında hazırlanmalı, Canvas sistemine yüklenmelidir.
- Yazım kuralları: Times New Roman, 12 punto, tek satır aralığı, kenar boşlukları 3 cm, APA atıf sistemi.
- Sunum: PowerPoint ile yapılmalı, 1 video, grafik, tablo ve etkinlik içermelidir.
- Sunum sırasında öğrencilerin en az bir etkinliği yönlendirmesi beklenmektedir.

SOSYAL BİLGİLERİN TEMELLERİ DERS İZLENESİ

GENEL BİLGİLER

Ders Adı	Sosyal Bilgilerin Temelleri
İletişim	iacun@ogu.edu.tr
Yarıyıl	I. Yarıyıl
Kredi	3 AKTS
Ders Saati	2 saat/hafta (Teorik)
Dersin Dili	Türkçe
Dersin Sorumlusu	İsmail Acun
Önkoşul	Yoktur

DERSİN AMACI

Bu dersin amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarına sosyal bilgilerin anlamı, tarihi, felsefi ve pedagojik temellerini tanıtmaktır.

DERSİN KISA İÇERİĞİ

Sosyal bilimler ve sosyal bilgiler kavramları, sosyal bilimlerde bilgi temel kavramları, çeşitli sosyal bilimler ve birbirleriyle ilişkileri, sosyal bilgiler programlarının geliştirilmesinde sosyal bilimlerin rolü işlenecektir.

DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARI

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Sosyal bilim ile sosyal bilgiler arasındaki farkları anlar
2. Sosyal bilgilerin tanımlarını öğrenerek, kendi tanımını yapar
3. Sosyal bilgileri oluşturan disiplinlerin temellerini kavrar
4. Sosyal bilgilerin tarihi temellerini kavrayarak, katkıları olan bilim insanlarını ve yaptıklarını kavrar
5. Sosyal bilgileri oluşturan disiplinlerden bir tanesi ile ilgili yerli ve yabancı bir bilim adamının eserini okuyarak, sosyal bilimlere katkısını kavrar
6. Yeni Sosyal Bilgiler programının (4.5.6.7. sınıflar) temel yapısını tanır, Sosyal bilgiler eğitim ile ilgili geleneksel yaklaşımları tanır

HAFTALIK DERS PLANI

Hafta	Konu	Açıklama
1	Dersin Tanıtımı	Dersin amaçları, içeriği, temel kaynakları ve değerlendirme sistemi
2	Temel Kavramlar	"Sosyal bilimler" ve "sosyal bilgiler" tanımları, Sosyal Bilgileri oluşturan disiplinler (Sosyoloji, Coğrafya, Ekonomi, Antropoloji, Tarih, Psikoloji)
3	Sosyal Bilgiler Eğitiminin Temelleri	Sosyal bilgiler eğitiminin felsefi, eğitsel ve tarihsel temelleri
4	Arkeoloji Disiplini	Arkeolog nasıl çalışır?
5	Tarih Disiplini	Tarihçi nasıl çalışır?
6	Coğrafya ve Halkbilimi	Coğrafyacı nasıl çalışır? Halkbilimci nasıl çalışır?
7	Sosyoloji Disiplini	Sosyolog nasıl araştırma yapar?
8	ARA SINAV	Ara Sınavlar
9	Ekonomi Disiplini	Ekonomi bilimci nasıl araştırma yapar?
10	Antropoloji ve Sosyal Psikoloji	Antropolog nasıl çalışır? Sosyal Psikologlar nasıl çalışır?
11	Sosyal Bilgiler Eğitim Gelenekleri	Sosyal Bilgiler Eğitimi Gelenekleri
12	Yeni Program Yapısı I	Yeni Sosyal Bilgiler Programının Yapısı
13	Yeni Program Yapısı II	Yeni Sosyal Bilgiler Programının Yapısı
14	Uygulama Çalışması I	Yeni Sosyal Bilgiler 6. Sınıf ders kitaplarındaki "Sosyal Bilgiler Öğreniyorum" adlı ünitenin incelenmesi
15	Uygulama Çalışması II	Yeni Sosyal Bilgiler 6. Sınıf ders kitaplarındaki "Sosyal Bilgiler Öğreniyorum" adlı ünitenin incelenmesi
16-17	FİNAL SINAVI	Yarıyıl sonu sınavları

KAYNAKLAR

Temel Kaynak

- **BARR, R., J. L. Barth ve S. S. Shermis (1978).** *The Nature of The Social Studies*. California: ETC Publication.

Yardımcı Kaynaklar

- **ATA, Bahri (2006)** "Sosyal Bilgiler Öğretim Programı", *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi: Yapılandırmacı Bir Yaklaşım* (Ed) Cemil Öztürk, Ankara: PegemA Yayıncılık.

Gerekli Araç ve Gereçler

- Bilgisayar ve Projektör

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Değerlendirme Türü Ağırlık (%)

Ara Sınav	40
Yarıyıl Sonu Sınavı	60
TOPLAM	100

İŞ YÜKÜ HESABI

Etkinlik	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi	14	2	28
Bireysel Çalışma	14	2	28
Sunum Hazırlığı	1	30	30
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	1	1
Final Sınavı Hazırlığı	9	3	27
TOPLAM	-	-	114 saat

AKTS Kredisi: $114/30 = 3.8 \approx 4$ AKTS

PROGRAM ÇIKTILARI İLE İLİŞKİSİ

Bu ders özellikle aşağıdaki program çıktılarına katkı sağlar:

- **PÇ 1:** Eğitim teknolojilerinin planlama, tasarlama, uygulama ve yönetme süreçlerinde etkin rol alma
- **PÇ 9:** Atatürk ilke ve devrimlerinin toplumsal etkilerini anlama ve öğretebilme
- **PÇ 12:** Türkçe, sözlü ve yazılı iletişim becerilerine sahip olma
- **PÇ 13:** Eleştirel düşünebilme, yeni fikirler üretebilme ve problem çözme becerisine sahip olma
- **PÇ 15:** Sosyal Bilgiler eğitiminde çoklu değerlendirme yapabilme

ÖĞRENME STRATEJİLERİ

- **Anlatım:** Temel kavramlar ve kuramsal bilgiler
- **Tartışma:** Sosyal bilimler arası ilişkiler
- **Örnek Olay:** Farklı disiplinlerin çalışma yöntemleri
- **Grup Çalışması:** Program analizi ve değerlendirme
- **Sunum:** Bireysel araştırma sonuçları

BAŞARI DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

5 - Çok Yüksek: Sosyal bilimler ve sosyal bilgiler arasındaki farkları tam olarak kavramış, disiplinlerin çalışma yöntemlerini detaylı olarak açıklayabilir.

4 - Yüksek: Sosyal bilgiler eğitiminin temellerini iyi kavramış, program yapısını analiz edebilir.

3 - Orta: Temel kavramları bilir, disiplinler arası ilişkileri genel olarak açıklayabilir.

2 - Düşük: Sosyal bilgiler tanımını yapar ancak derinlemesine analiz yapamaz.

1 - Çok Düşük: Temel kavramları tanır ancak aralarındaki ilişkileri kuramaz.

Not: Bu ders izlencesi, dönem boyunca gerekli görülen değişikliklere göre güncellenebilir. Öğrenciler değişiklikler hakkında önceden bilgilendirilecektir.

3. Topluma Hizmet Uygulamaları Ders İzlencesi

(ESOGÜ Eğitim Fakültesi)

DERS BİLGİLERİ

Bilgi	Değer
Dersin Adı	Topluma Hizmet Uygulamaları
Dersin Kodu	EGT 350
Yarıyıl	V
Haftalık Ders Saati	Teorik: 2, Saha: 4
AKTS	5
Dersin Dili	Türkçe
Dersin Seviyesi	Lisans
Dersin Türü	Zorunlu
Önkoşul Dersleri	-
Ders Sorumlusu	Prof. Dr. İsmail ACUN
İletişim	iacun@ogu.edu.tr

DERSİN AMACI VE İÇERİĞİ

Amaç:

Öğretmen adaylarının toplumsal sorunlara eğitim temelli çözümler üretme, sosyal sorumluluk projeleri tasarlama ve uygulama becerilerini geliştirmeleri.

İçerik:

Toplum ihtiyaç analizi; sosyal girişimcilik; STK iş birlikleri; sürdürülebilir proje yönetimi; sosyal etki ölçümleme.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

1. Toplumsal ihtiyaçları bilimsel yöntemlerle analiz eder.
2. Eğitim odaklı sosyal sorumluluk projeleri tasarlar.
3. Paydaş kurumlarla iş birliği protokolleri geliştirir.
4. Projelerin sosyal etkisini nicel/nitel verilerle ölçer.
5. Toplum katılımlı eğitim faaliyetleri düzenler.

HAFTALIK PLAN

Hafta	İçerik
-------	--------

1	Toplumsal Duyarlılık ve Etik İlkeler
2	İhtiyaç Analizi: Anket/Görüşme Teknikleri
3	Proje Döngüsü Yönetimi (PCM)
4	STK'larla İş Birliği Protokolleri
5-6	Saha Çalışması: Pilot Uygulama
7	Bütçe ve Kaynak Yönetimi
8	ARA SUNUM (Proje Önerisi)
9-11	Proje Uygulama ve Veri Toplama
12	Sosyal Etki Raporlama
13	Sürdürülebilirlik Planı Geliştirme

Hafta	İçerik
14	Toplum Katılımlı Final Sergisi
15	FİNAL (Proje Raporu ve Savunma)

DEĞERLENDİRME

Aktivite	Oran (%)
İhtiyaç Analiz Raporu	20
Proje Önerisi ve Bütçe Planı	25
Saha Uygulama Günlüğü	20
Final Proje Raporu	35
Toplam	100

ORTAK POLİTİKALAR

- Devam Zorunluluğu:** Uygulamalı derslerde %85 (MEB Yönetmeliği).
- Dijital Platform:** Tüm dokümanlar ESOGÜ DYS'ye yüklenir.
- İntihal Kontrolü:** Turnitin ile %20'yi aşan benzerlikte disiplin işlemi.
- Mentorluk:** Her öğrenciye MEB okulundan atanan mentor öğretmen.

Dersi Yürüten

Prof. Dr. İsmail ACUN

(İmza)

Hazırlanma Tarihi: 16 Temmuz 2025

Geçerlilik Tarihi: 2024-2025 Akademik Yılı Bahar Dönem

SOSYAL BİLGİLERDE ÖĞRENME- ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI DERS İZLENESİ

GENEL BİLGİLER

Ders Adı	Sosyal Bilgilerde Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları
Yarıyıl	VII. Yarıyıl
Kredi	3 AKTS
Ders Saati	2 saat/hafta (Teorik)
Dersin Dili	Türkçe
Dersin Sorumlusu	İsmail Acun
Önkoşul	Yoktur
İletişim	iacun@ogu.edu.tr

DERSİN AMACI

Bu dersin genel amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerine bir dersin planlanmasından uygulanmasına sürecinde amaç belirleme, içerik düzenleme, uygun eğitim durumları hazırlama, etkili öğretim yöntemlerini kullanma gibi temel becerileri kazandırmaktır.

DERSİN KISA İÇERİĞİ

Sosyal bilgiler öğretimi ile ilgili temel kavramlar, öğrenme ve öğretim ilkeleri, sosyal bilgilerde öğretimin planlanması, sosyal bilgiler öğretim yöntem ve teknikleri, bunların uygulama ile ilişkisi, sosyal bilgilerde öğretim araç ve gereçleri, sosyal bilgiler öğretmen yeterlikleri.

DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARI

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. İçeriği sosyal bilgiler öğretimi için düzenlemenin temel ilkelerini ve önemini anlar
2. Sosyal bilgiler öğretim sürecinde dikkat edilmesi gereken temel ilkeleri açıklar
3. Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılan çağdaş yaklaşımları açıklar
4. Sosyal bilgiler dersinde üst düzey düşünme becerilerinin neden ve nasıl kazandırılması gerektiğini açıklar
5. Sosyal bilgiler öğretiminde araç kullanmanın gerekçelerini ve önemini açıklar

HAFTALIK DERS PLANI

Hafta	Konu	Açıklama
1	Temel Kavramlar	Sosyal bilgiler öğrenmenin ve öğretmenin anlamı
2	Öğretim İlkeleri	Sosyal bilgiler öğretiminin amacı ve temel ilkeleri
3	Tarihsel Perspektif	Sosyal bilgiler öğretiminin tarihçesi
4	Yaklaşımlar	Öğrenme ve öğretim yaklaşımlarının sosyal bilgiler öğretimine yansımaları
5	Temel Beceriler	Sosyal bilgiler öğretimde temel beceriler
6	Uygulama	Sınıf-içi uygulama örnekleri
7	Güncel Eğilimler	Sosyal bilgiler öğretiminde güncel eğilimler
8	ARA SINAV	Ara Sınavlar
9	Problem Çözme	Sosyal bilgiler öğretiminde karşılaşılabilecek sorunlar
10	Etkili Öğretim I	Etkili bir sosyal bilgiler öğretiminin bileşenleri
11	Etkili Öğretim II	Etkili bir sosyal bilgiler öğretiminin bileşenleri
12	Etkili Öğretim III	Etkili bir sosyal bilgiler öğretiminin bileşenleri
13	Sosyal Perspektif	Sosyal bilgiler öğretimine sosyal açıdan bakış
14	Kültürel Perspektif	Sosyal bilgiler öğretimine kültürel açıdan bakış
15	Ekonomik Perspektif	Sosyal bilgiler öğretimine ekonomik açıdan bakış
16-17	FİNAL SINAVI	Yarıyıl sonu sınavları

KAYNAKLAR

Temel Kaynak

- **Stone, R. (2008).** *Best practices for teaching social studies: What award-winning classroom teachers do.* CA: Corwin Press.

Yardımcı Kaynaklar

- Makaleler ve güncel akademik yayınlar

Gerekli Araç ve Gereçler

- Bilgisayar ve Projektör

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Değerlendirme Türü Ağırlık (%)

Ara Sınav	40
Yarıyıl Sonu Sınavı	60
TOPLAM	100

İŞ YÜKÜ HESABI

Etkinlik	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi	14	2	28
Bireysel Çalışma	14	2	28
Sunum Hazırlığı	1	12	12
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	1	1
Final Sınavı Hazırlığı	8	2	16
TOPLAM	-	-	86 saat

AKTS Kredisi: $86/30 = 2.86 \approx 3$ AKTS

PROGRAM ÇIKTILARI İLE İLİŞKİSİ

Bu ders özellikle aşağıdaki program çıktılarına katkı sağlar:

- **PÇ 3:** Öğretmenlik mesleği ve bu mesleği gerçekleştirmeyeyle ilgili konularda yeterli düzeyde bilgi, beceri ve yetkinlik sahibi olma
- **PÇ 4:** Sosyal bilgilerin, yaşamı nasıl kolaylaştırdığını açıklayabilme
- **PÇ 10:** Sosyal Bilgiler eğitime ilişkin toplumsal, bilimsel ve etik değerlere sahip olabilme
- **PÇ 12:** Türkçe, sözlü ve yazılı iletişim becerilerine sahip olma
- **PÇ 13:** Eleştirel düşünebilme, yeni fikirler üretebilme ve problem çözme becerisine sahip olma
- **PÇ 14:** Genel kültür bilgisine sahip olma

ÖĞRENME STRATEJİLERİ VE YÖNTEMLERİ

Öğretim Yöntemleri

- **Anlatım (1):** Teorik bilgilerin aktarımı
- **Soru-Cevap (2):** Etkileşimli öğrenme
- **Tartışma (5):** Görüş alışverişi ve değerlendirme
- **Örnek Olay (11):** Uygulamalı öğrenme
- **Grup Çalışması (12):** İşbirlikli öğrenme
- **Proje (13):** Araştırma ve sunum becerileri
- **Problem Çözme (15):** Analitik düşünme

Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

- **Ara Sınav (A):** Yazılı sınav
- **Ödev (G):** Proje ve araştırma ödevleri
- **Yarıyıl Sonu Sınavı (K):** Kapsamlı yazılı sınav

BAŞARI DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

5 - Çok Yüksek: Sosyal bilgiler öğretim yaklaşımlarını derinlemesine kavramış, etkili öğretim stratejilerini uygulayabilir ve çağdaş yaklaşımları entegre edebilir.

4 - Yüksek: Öğretim ilkelerini ve yöntemlerini iyi bilir, sınıf içi uygulamaları etkili bir şekilde planlayabilir.

3 - Orta: Temel öğretim yaklaşımlarını bilir, öğretim sürecinin bileşenlerini açıklayabilir.

2 - Düşük: Sosyal bilgiler öğretiminin temel ilkelerini bilir ancak uygulamada zorlanır.

1 - Çok Düşük: Temel kavramları tanır ancak öğretim sürecini planlayamaz.

DERSİN ODAKLANDIĞI TEMEL KONULAR

1. Öğretim İlkeleri ve Yaklaşımları

- Sosyal bilgiler öğretiminin felsefi temelleri
- Öğrenci merkezli öğretim yaklaşımları
- Yapılandırmacı öğrenme teorisi
- Çoklu zeka teorisi uygulamaları

2. Öğretim Yöntem ve Teknikleri

- Aktif öğrenme stratejileri
- İşbirlikli öğrenme teknikleri
- Problem temelli öğrenme
- Proje tabanlı öğrenme

3. Üst Düzey Düşünme Becerileri

- Eleştirel düşünme
- Yaratıcı düşünme
- Analitik düşünme
- Karar verme becerileri

4. Öğretim Araç ve Gereçleri

- Teknoloji entegrasyonu
- Görsel materyaller
- Haritalar ve grafikler
- Dijital kaynaklar

5. Çağdaş Eğilimler

- Küreselleşme ve eğitim
- Çok kültürlü eğitim
- Sürdürülebilir kalkınma eğitimi
- Medya okuryazarlığı

DERSİN UYGULAMALI BOYUTLARI

Sınıf İçi Etkinlikler

- Mikro öğretim uygulamaları
- Ders planı hazırlama
- Materyal tasarımı
- Grup sunumları

Değerlendirme Etkinlikleri

- Portföy çalışmaları
- Akran değerlendirmesi
- Öz değerlendirme
- Performans görevleri

BEKLENEN ÇIKTILAR

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

- Sosyal bilgiler öğretiminde etkili yöntemler kullanabilir
- Öğrenci merkezli öğretim süreçleri tasarlayabilir
- Çağdaş öğretim yaklaşımlarını sınıf ortamında uygulayabilir
- Üst düzey düşünme becerilerini geliştirebilir
- Öğretim araç ve gereçlerini etkili kullanabilir

Not: Bu ders izlencesi, dönem boyunca gerekli görülen değişikliklere göre güncellenebilir. Öğrenciler değişiklikler hakkında önceden bilgilendirilecektir.

2. Öğretmenlik Uygulaması 2 Ders İzlencesi

(ESOGÜ Eğitim Fakültesi)

DERS BİLGİLERİ

Bilgi	Değer
Dersin Adı	Öğretmenlik Uygulaması 2
Dersin Kodu	EGT 420
Yarıyıl	VIII
Haftalık Ders Saati	Teorik: 1, Uygulama: 8
AKTS	8
Dersin Dili	Türkçe
Dersin Seviyesi	Lisans
Dersin Türü	Zorunlu
Önkoşul Dersleri	Öğretmenlik Uygulaması 1
Ders Sorumlusu	Prof. Dr. İsmail ACUN
İletişim	iacun@ogu.edu.tr

DERSİN AMACI VE İÇERİĞİ

Amaç:

Öğretmen adaylarının bağımsız ders yürütme, disiplinlerarası proje tasarlama ve eğitimsel liderlik becerilerini kazanmaları.

İçerik:

Tam zamanlı sınıf sorumluluğu; okul projeleri yönetimi; veli görüşmeleri; rehberlik uygulamaları; eğitim teknolojileri entegrasyonu.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

- Bir haftalık ders akışını bağımsız planlar ve uygular.
- Disiplinlerarası proje tabanlı öğrenme etkinlikleri tasarlar.
- Eğitsel rehberlik ilkelerini sınıf içinde uygular.
- Velilerle etkin iletişim kurar.
- Okul gelişim projelerinde aktif rol alır.

HAFTALIK PLAN

Hafta	Uygulama İçeriği
-------	------------------

1	Tam Zamanlı Sınıf Sorumluluğuna Geçiş
2-4	Bağımsız Ders Uygulamaları (Haftada 4 ders)
5	Veli Görüşmeleri Simülasyonu
6	Proje Tabanlı Öğrenme Tasarımı
7	Okul İçi Sosyal Sorumluluk Projesi
8	ARA DEĞERLENDİRME (Proje Raporu)
9-12	Mentorluk ve Akran Koçluğu Uygulamaları
13	Eğitim Teknolojileri Festivali Hazırlığı
14	Mesleki Portfolyo Geliştirme
15	FİNAL (Profesyonel Sunum ve Vize Defteri)

DEĞERLENDİRME

Aktivite	Oran (%)
Bağımsız Ders Uygulamaları	35
Proje Tabanlı Öğrenme Dosyası	25
Veli-Öğretmen Görüşme Raporu	15
Final Profesyonel Sunum	25
Toplam	100

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Sosyal Bilgiler Öğretimi 1 Ders İzlenesi

1. Ders Bilgileri

- Dersin Adı:** Sosyal Bilgiler Öğretimi 1
- Ders Kodu:** SBÖ 301
- Dönem:** Güz 2025
- Kredi:** 3 AKTS
- Öğretim Üyesi:** İsmail Acun
- İletişim:** [iacun@ogu.edu.tr | [13-14]
- Ön Koşul:** Yok

2. Dersin Amacı ve Öğrenme Çıktıları

Amaç:

Sosyal bilgiler eğitiminin temel kavramlarını, tarihsel gelişimini, öğretim yöntemlerini ve Türkiye'deki sosyal bilgiler programlarının yapısını analiz etmek; öğretmen adaylarının disiplinler arası bir perspektif kazanmasını sağlamak.

Öğrenme Çıktıları:

- Sosyal bilgilerin felsefi ve toplumsal temellerini açıklar.
- Sosyal bilgiler öğretim programının bileşenlerini (amaç, içerik, beceri) analiz eder.
- Tarih, coğrafya, vatandaşlık gibi alt disiplinlerin öğretim stratejilerini uygular.
- Dijital araçlarla desteklenmiş ders planı tasarlar.
- Değer eğitimi ve demokratik katılım becerilerini sınıf ortamına entegre eder.

3. Haftalık Ders İçeriği

Hafta	Konu Başlığı	Temel Kaynaklar
1	Sosyal Bilgiler Eğitime Giriş: Tanım, Kapsam, Tarihsel Gelişim	Safran (2023), Bölüm 1
2	Sosyal Bilgiler Öğretim Programı: Amaçlar ve İçerik Analizi	MEB Müfredat Dokümanları
3	Disiplinler Arası Yaklaşım: Tarih-Coğrafya İlişkisi	Mindes (2014)
4	Aktif Öğrenme Stratejileri: Sorgulama Temelli Öğretim	Öztürk & Dilek (2022)
5	Değer Eğitimi ve Vatandaşlık Bilinci	NCSS Standartları
6	Dijital Okuryazarlık ve Teknoloji Entegrasyonu	İnternet ve Toplum Araştırmaları
7	Yapay Zeka	
8	ARA SINAV	
9	Ölçme-Değerlendirme Yöntemleri: Rubrik Tasarımı	Popham (2018)
10	Sürdürülebilir Kalkınma ve Küresel Farkındalık	UNESCO Rehberleri
11	Ders Planı Tasarımı: Örnek Uygulamalar	Safran (2023), Bölüm 5
12	Kültürel Miras Eğitimi ve Müze Pedagojisi	Hooper-Greenhill (2007)
13	Sosyal Adalet ve Eşitlik Konularının İşlenişi	Banks (2016)
15	Proje Sunumları: Mikro Öğretim Uygulamaları	
16	FİNAL SINAVI	

4. Ders Materyalleri

- Zorunlu Kaynak:**

Safran, M. (2023). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Pegem Akademi.

- **Yardımcı Kaynaklar:**

- Mindes, G. (2014). *Social Studies for Young Children*. Rowman & Littlefield.
- Banks, J.A. (2016). *Teaching Strategies for Ethnic Studies*. Pearson.
- MEB Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (2023).

- **Dijital Araçlar:**

- EBA Portalı, ArcGIS Online, Padlet, Nearpod.

5. Değerlendirme Sistemi

Bileşen	Oran (%)	Açıklama
Katılım ve Tartışmalar	15	Haftalık okuma yansımaları
Ara Sınav	30	Çoktan seçmeli + açık uçlu
Ders Planı Tasarımı	25	Teknoloji entegreli mikro öğretim
Final Sınavı	30	Kapsamlı uygulama analizi

6. Ders Politikaları

- **Devam Zorunluluğu:** %70 (Yönetmelik Madde 12.3).
- **İntihal:** Kaynak göstermeden alıntı yasaktır (APA 7 standardı).
- **Geç Teslimat:** Her gün için 10 puan kesintisi.
- **Erişilebilirlik:** Özel gereksinimler için [e-posta] ile iletişim kurunuz.

7. Akademik Dürüstlük

Tüm ödevler Turnitin ile kontrol edilecektir. İntihal durumunda disiplin yönetmeliği Madde 15 uygulanır.

Hazırlayan: [Bölüm/Program Adı]

Onay Tarihi: 16 Temmuz 2025

EĞİTİM FAKÜLTESİ

2024-2025 ÖĞRETİM YILI - BAHAR DÖNEMİ TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER
EĞİTİMİ BÖLÜMÜ

İNSAN HAKLARI VE DEMOKRASİ EĞİTİMİ DERSİ İZLENESİ

Kredisi: 2 (Teorik) **Ders Sorumlusu:** İsmail ACUN **Ofis:** 6884 **E-posta:** iacun@ogu.edu.tr
Ders Günü ve Saati: **Derslik:** **Yarıyıl:** VIII **AKTS:** 3

DERSİN AMACI:

Bu dersin amacı öğretmen adaylarının son yıllarda eğitim ve sosyal hayatın en önemli araştırma ve tartışma konularından olan insan hakları, demokrasi ve vatandaşlık eğitimi hakkında bilgi edinmelerini sağlamaktır.

DERSİN KISA İÇERİĞİ:

Bu derste insan hakları, demokrasi ve vatandaşlık eğitimi hakkındaki temel kavramları, yeni yaklaşımlar, Türkiye ve dünyadaki yeni eğilimler, öğretim programları, resmi ve sivil toplum kuruluşları ve faaliyetleri gibi konular ele alınacaktır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

- İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık amaçlarını bilmek.
- İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık öğretim programındaki doğrudan kazandırılacak beceri ve değerleri bilmek.
- İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık eğitiminde BİT entegrasyonu ve materyal geliştirebilmek.
- İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık eğitiminde uygulamaları örneklerini hayata geçirebilmek.
- İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık eğitimde aktif öğrenme yöntem tekniklerini uygulayabilmek.

DERS KİTABI:

Karaman-Kepenekçi, Y. İnsan hakları eğitimi. Ankara: Anı Yayıncılık.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

- Kıncal, R. Vatandaşlık bilgisi. Ankara: Mikro Yayınları.
- Doğan, İ. İnsan hakları ve Demokrasi. Ankara: PegemA Yayınları.

DERSTE GEREKLİ ARAÇ VE GEREÇLER:

Bilgisayar ve Projektör

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA

KONU

- 1 İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık Eğitime duyulan ihtiyaç ve dersin amaçları
- 2 İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık öğretim programı
- 3 İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık eğitiminde aktif öğrenme yaklaşımları
- 4 İnsan Hakları, Demokrasi ve Vatandaşlık eğitiminde BİT kullanımı
- 5 Demokrasi
- 6 İnsan Hakları ve Hukuk (Örnek Olay)
- 7 Göç ve insan hakları
- 8 Ara Sınavlar
- 9 Kadın ve Çocuk İstismarı Örnek Olaylar
- 10 Medya
- 11 Barış ve uzlaş (şiddet, mobbing, sporda şiddet)
- 12 Vatandaşlık (dijital vatandaşlık)
- 13 Küreselleşme
- 14 Ekonomi, fakirlik ve açlık (Örnek Olaylar)
- 15 Sosyal uyum

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

Ara Sınav: %40 Final Sınavı: %60

AKTS:

Dersin AKTS Kredisi: 3

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

Derse devam zorunludur. Devamsızlık oranı %30'u aşan öğrenciler final sınavına giremez.

YAPAY ZEKÂ KULLANIMI:

Öğrenciler yapay zekâ araçlarını yalnızca ön araştırma, dil kontrolü ve fikir üretimi gibi destekleyici amaçlarla kullanabilirler. İçeriğin tamamının yapay zekâ tarafından oluşturulması intihal kapsamına girer. Kullanım beyanı zorunludur.

DERSİN İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI:

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (saat)
Ders Süresi (haftalık toplam ders saati)	14	2	28
Sınıf Dışı çalışma süresi (tekrar, pekiştirme, ön çalışma)	14	2	28
Sunum (hazırlık süresi dahil)	1	12	12
Yarıyıl sonu sınavı	1	1	1
Yarıyıl sonu sınavı hazırlık	8	2	16
Toplam İş Yüğü			85
Toplam İş Yüğü / 30			2.83
Dersin AKTS Kredisi			3

EĞTİM FAKÜLTESİ, SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ

Mesleki Gözlem Dersi Ders İzlenesi

DERS BİLGİLERİ

Bilgi	Değer
Dersin Adı	Mesleki Gözlem
Dersin Kodu	
Yarıyıl	
Haftalık Ders Saati	Teorik: 1, Uygulama: 4
AKTS	4
Dersin Dili	Türkçe
Dersin Seviyesi	Lisans
Dersin Türü	Zorunlu
Önkoşul Dersleri	Öğretim İlke ve Yöntemleri
Ders Sorumlusu	İsmail Acun
İletişim	iacun@ogu.edu.tr

DERSİN AMACI VE KISA İÇERİĞİ

Amaç:

Öğretmen adaylarının okul ortamında gerçek sınıf uygulamalarını gözlemleyerek mesleki deneyim kazanmaları, öğretim stratejilerini analiz etmeleri ve yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmeleri.

Kısa İçerik:

Okul kültürü ve sınıf yönetimi gözlemleri; öğretim yöntemlerinin analizi; öğrenci-öğretmen etkileşimleri; ders planı uygulamalarının değerlendirilmesi; gözlem raporu hazırlama ve yansıtıcı günlük tutma.

DERSİN ÖĞRENİM ÇIKTILARI

- Gerçek sınıf ortamında öğretim stratejilerini analiz eder.
- Sınıf yönetimi ve öğrenci motivasyon tekniklerini gözlemler.
- Farklı branşlardaki ders uygulamalarını karşılaştırır.
- Gözlem verilerine dayalı yansıtıcı raporlar hazırlar.
- Etik ilkeler çerçevesinde mesleki davranışlar sergiler.

HAFTALIK DERS PLANI

Hafta	Konu Başlığı
1	Mesleki Gözlemin Temel İlkeleri ve Etik Kurallar
2	Okul Kültürü ve İklimi Gözlemleri
3	Sınıf Yönetimi Stratejilerinin Analizi
4	Öğretim Yöntemleri ve Materyal Kullanımı
5	Öğrenci Katılımını Artırma Teknikleri
6	Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları
7	Özel Eğitim İhtiyacı Olan Öğrencilere Yaklaşım
8	ARA SINAV (Gözlem Raporu Teslimi)
9	Ders Planı Uygulamalarının Değerlendirilmesi
10	Teknoloji Entegrasyonlu Ders Gözlemleri

Hafta	Konu Başlığı
11	Disiplinlerarası Öğretim Yaklaşımları
12	Vaka Analizi: Sınıf İçi Sorun Çözme
13	Mikro Öğretim ve Geri Bildirim Alma
14	Mesleki Gelişim İçin Yansıtıcı Günlük Tutma
15	FİNAL (Portfolyo Sunumu)

DERS MATERYALLERİ

Tür	Kaynak
Temel Ders Kitabı	Gözütok, D. (2023). <i>Öğretmenlik Uygulaması ve Mesleki Gözlem</i> . Pegem Akademi.
Yardımcı Kaynaklar	Schon, D. (2022). <i>Yansıtıcı Uygulayıcı</i> . Nobel Akademik Yayıncılık.
	MEB (2024). <i>Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Kılavuzu</i> .
Araç-Gereç	Gözlem Formları, Yansıtıcı Günlük Defteri, Dijital Kayıt Cihazı (Gizlilik Koşuluyla)

İŞ YÜKÜ VE AKTS HESAPLAMASI

Etkinlik	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Süresi (Teorik)	14	1	14
Okul Gözlemleri	14	4	56
Gözlem Raporu	4	5	20
Yansıtıcı Günlük	14	1	14

Etkinlik	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Portfolyo Hazırlık	1	15	15
Ara Sınav	1	1	1
Final Sunumu	1	2	2
Toplam İş Yüğü			122 Saat
AKTS (122/30 $\approx$ 4.07)			4 AKTS

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Değerlendirme Türü	Oran (%)
Ara Sınav (Rapor)	30
Yansıtıcı Günlük	20
Okul Gözlem Formları	20
Final (Portfolyo Sunumu)	30
Toplam	100

PROGRAM ÇIKTILARI İLE İLİŞKİSİ

(5: Çok Yüksek, 4: Yüksek, 3: Orta)

PÇ No	Program Çıktısı	Katkı
1	Öğretim stratejilerini uygulama becerisi	5
4	Sınıf yönetimi ve iletişim yetkinliği	5
6	Yansıtıcı düşünme ve eleştirel analiz	4

PÇ No	Program Çıktısı	Katkı
9	Mesleki etik ve sorumluluk bilinci	4
12	Eğitim teknolojilerini entegre etme	3

DERS POLİTİKALARI

- Devam Zorunluluğu:** Gözlemlerin %85'i (14 haftada en az 12 gözlem).
- Gizlilik:** Gözlemlerde ses/görüntü kaydı için okul, öğretmen ve veli onayı şarttır.
- Rapor Teslimi:** Geç teslimde haftalık %20 puan kesintisi.
- Etik İlkeler:** Gözlem sürecinde MEB Etik Yönergesi geçerlidir.
- Dijital Platform:** Tüm dokümanlar [Öğrenme Yönetim Sistemi]'ne yüklenir.

Dersi Yürüten

İsmail Acun

(İmza)

Hazırlanma Tarihi: 16 Temmuz 2025, Normalde ben bu formatı kullanmıyorum.

Bölüm başkanlığı resmi yazı ile istedi diye bu tarihte yeni hazırladım.

Geçerlilik Tarihi: 2024-2025 Akademik Yılı Güz Dönemi

Açıklamalar:

- Gözlemler, MEB iş birliği ile belirlenen pilot okullarda yapılır.
- Haftalık seminerlerde gözlem deneyimleri tartışılır ve süpervizör geri bildirimi verilir.
- Portfolyo: Gözlem raporları, analizler ve öz-değerlendirme raporundan oluşur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM FAKÜLTESİ
2024-2025 ÖĞRETİM YILI - BAHAR DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ

BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM DERSİ İZLENESİ

Kredisi: 2 (Teorik)
Ders Sorumlusu: İsmail Acun
Ofis: 6884
E-posta: iacun@ogu.edu.tr
Ders Günü ve Saati:
Derslik:

DERSİN AMACI:

Geçmişten günümüze bilim ve teknolojideki gelişmeleri ve bu gelişmelerin insan ve toplum hayatı üzerindeki etkilerini kavramak.
Geçmişte ve günümüzde bilim ve teknoloji ilişkisi, bilim ve teknolojinin sosyal değişime etkilerini anlamak.
İnsanlığın ortak bilim mirası, ünlü Türk ve yabancı bilim insanları, doku ve organ nakli, nano-teknoloji, gen teknolojisi gibi çağdaş bilimsel gelişmelerin yaşama etkisi hakkında vizyon kazandırmak.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

- Tarih boyunca bilim ve teknoloji arasındaki ilişkileri fark eder.
- Yeni sosyal bilgiler programında ve ders kitaplarında bilim ve teknoloji öğrenme alanının yerini belirler.
- Bilim ve teknolojinin gelişiminin toplumsal yaşama ve sosyal değişime etkilerini tartışır.

DERS KİTABI:

Childe, Gordon (1983). Kendini Yaratan İnsan. (Çev. Filiz Karabey-Ofluoğlu), İstanbul: Varlık Yayınları.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

Fazhoğlu, İhsan (2004). “Fuat Sezgin ile Bilim Tarihi Üzerine”, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi.

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU
1	Tanışma ve ders öğretim takviminin paylaşılması
2	Sosyal Değişme nedir?
3	Yeni Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının Bilim ve Teknolojiye Yaklaşımı
4	Yeni Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Bilim ve Teknolojiye Yaklaşımı
5	Paleolitik, Neolitik ve İlkçağda Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme
6	Ortaçağda Dünya’da Bilim,Teknoloji ve Sosyal Değişme
7	Ortaçağda Türk-İslam Dünyasında Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme
8	Ara Sınavlar
9	Yeni ve Yakınçağlarda Dünyada Bilim ve Teknoloji, Sosyal Değişme (1453-1914)
10	Osmanlılarda Bilim ve Teknoloji ve Sosyal Değişme (1299-1922)
11	I. ve II. Dünya Savaşları Arasında Bilim ve Teknoloji
12	Cumhuriyet Dönemi Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme (1920-2007)
13	1945 Sonrası Çağdaş Dünyada Gelişmeler
14	Günümüzde Çağdaş Gelişmelere Bir Bakış

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

Ara Sınav: %40

Final Sınavı: %60

AKTS:

Dersin AKTS Kredisi: 2

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

Derse devam zorunludur. Yasal devamsızlık sınırı %30'dur. Bu oranı aşan öğrenciler DZ notu alır ve final sınavına giremezler.

YAPAY ZEKÂ KULLANIMI:

Öğrenciler yapay zekâ uygulamalarını yalnızca bilgi edinme, dil düzenleme amacıyla sınırlı olarak kullanabilirler. Yapay zekâ çıktılarının tamamının veya büyük bir kısmının kullanılması durumunda intihal değerlendirmesi yapılır. Kullanım beyanı zorunludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM FAKÜLTESİ
2024-2025 ÖĞRETİM YILI - GÜZ DÖNEMİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ

GÜNÜMÜZ DÜNYA SORUNLARI DERSİ İZLENESİ

Kredisi: 2 (Teorik)
Ders Sorumlusu: İsmail ACUN
Ofis: 6884
E-posta: iacun@ogu.edu.tr
Ders Günü ve Saati:
Derslik:

DERSİN AMACI:

Bu dersin amacı öğretmen adaylarının son yıllarda dünya sorunları hakkında bilgi edinmelerini, bu sorunları analiz etmelerini ve çözüm önerileri geliştirebilmelerini sağlamaktır. Ayrıca öğrencilerin küresel farkındalıklarını artırarak, toplumsal duyarlılık geliştirmeleri hedeflenmektedir.

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

- Günümüz dünya sorunlarını tanımlar.
- Sorunların nedenlerini ve sonuçlarını analiz eder.
- Küresel sorunlara karşı bireysel ve toplumsal sorumluluk geliştirir.
- Eleştirel düşünme ve çözüm odaklı bakış açısı geliştirir.
- Sürdürülebilirlik ve etik değerler bağlamında değerlendirme yapar.

DERS KİTABI:

Yazıcı, H. & Arıbaş, K. (2015). Günümüz Dünya Sorunları. Ankara: PegemA.

YARDIMCI KAYNAKLAR:

- Sachs, J. (2017). Sürdürülebilir Kalkınma. İstanbul: Yeni İnsan Yayınları.

- Diamond, J. (2013). Tüfek, Mikrop ve Çelik. Ankara: Tübitak Yayınları.
- Shiva, V. (2015). Toprak Ana. İstanbul: Yeni İnsan Yayınları.
- IPCC (2023). İklim Değişikliği Raporları (çevrimiçi makaleler).
- Belgeseller: "Before the Flood", "Our Planet", "Home".

HAFTALIK DERS PLANI:

HAFTA	KONU
1	Dersin Tanıtımı: Küresel Sorunlar Nedir?
2	Küreselleşme ve Kapitalist Sistem
3	Servet Dağılımı, Yoksulluk ve Eşitsizlik
4	Medeniyetler Çatışması ve Kültürel Gerilimler
5	Enerji Krizleri ve Enerji Savaşları
6	Göç, Mültecilik ve Terörizm
7	Sosyal Sorunlar: İşsizlik, Irkçılık, Cinsiyetçilik
8	Ara Sınav
9	Doğal Afetler: Deprem, Sel, Yangın
10	Küresel Isınma ve İklim Değişikliği
11	Doğal Kaynakların Tükenişi ve Tarımsal Krizler
12	Yenilenebilir Enerji ve Nükleer Enerji Tartışmaları
13	GDO, Gıda Güvenliği ve Biyoetik
14	Salgınlar, Virüsler ve Küresel Sağlık Krizleri
15	İnsanlığın Geleceği: Bilim, Teknoloji ve Etik

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

Ara Sınav: %40

Final Sınavı: %60

Derse katılım, okuma ödevleri ve sınıf içi etkinlikler başarı notuna katkı sağlar.

AKTS:

Dersin AKTS Kredisi: 2

DEVAMSIZLIK KURALLARI:

Derse devam zorunludur. Devamsızlık oranı %30'u aşan öğrenciler DZ notu alır ve final sınavına giremez.

YAPAY ZEKÂ KULLANIMI:

Öğrenciler yapay zekâ araçlarını yalnızca ön araştırma, dil kontrolü ve fikir üretimi gibi destekleyici amaçlarla kullanabilirler. İçeriğin tamamının yapay zekâ tarafından oluşturulması intihal kapsamına girer. Kullanım beyanı zorunludur.

ESOGÜ TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER BÖLÜMÜ

DERS İZLENESİ

Ders Bilgileri

Bilgi	Değer
Dersin Adı	Sosyal Bilgiler Öğretimi 2
Dersin Kodu	SBÖ 302
Yarıyıl	VI
Haftalık Ders Saati	Teorik: 2, Uygulama: 0
AKTS	3
Dersin Dili	Türkçe
Dersin Seviyesi	Lisans
Dersin Türü	Zorunlu
Önkoşul Dersleri	Sosyal Bilgiler Öğretimi 1
Ders Sorumlusu	Prof. Dr. İsmail ACUN
İletişim	iacun@ogu.edu.tr

Dersin Amacı ve Kısa İçeriği

Amaç:

Sosyal bilgiler eğitiminde ileri düzey öğretim becerileri kazandırmak; aşamalı sınıflamaya uygun amaç yazma, içerik seçimi, düzenleme ve öğretim stratejilerini uygulama yetkinliği geliştirmek.

Kısa İçerik:

Aşamalı sınıflamaya uygun amaç yazma; içerik seçimi ve düzenleme ilkeleri; öğretme-öğrenme süreçlerinde strateji, yaklaşım, yöntem ve tekniklerin uygulanması; çağdaş öğretim yaklaşımları; ders planı ve etkinlik tasarımı.

Dersin Öğrenim Çıktıları

1. Aşamalı sınıflamaya uygun öğrenim amaçları yazar.
2. İçerik seçimi ve düzenleme ilkelerini uygular.
3. Çağdaş öğretim strateji/yöntemleri kullanarak ders tasarlar.
4. Sosyal bilgilerde çoklu değerlendirme araçları geliştirir.
5. Dijital araçlarla zenginleştirilmiş etkinlik örnekleri oluşturur.

Haftalık Ders Planı

Hafta	Konu Başlığı
1	Sosyal Bilgilerde Aşamalı Sınıflama ve Amaç Yazma Prensipleri
2	İçerik Seçimi İlkeleri ve Yaklaşımlar
3	İçerik Düzenleme Modelleri (Sarmal, Tematik, Kronolojik)
4	Öğretim Stratejileri: Sunuş, Buluş, Araştırma-İnceleme
5	Öğretim Yöntemleri: Proje Tabanlı Öğrenme, İşbirlikli Öğrenme
6	Öğretim Teknikleri: Beyin Fırtınası, Altı Şapka, Gösteri
7	Çağdaş Yaklaşımlar: Yapılandırmacılık, Çoklu Zekâ Kuramı
8	ARA SINAV
9	Dijital Araçlarla Öğretim Tasarımı (EBA, Nearpod, Padlet)
10	Ölçme-Değerlendirme: Rubrik, Portfolyo, Performans Değerlendirme

Hafta	Konu Başlığı
11	Ders Planı Tasarımı: Kazanım-İçerik-Etkinlik İlişkisi
12	Mikro Öğretim Uygulamaları: Ders Sunumları
13	Etkinlik Tasarımı: Yaratıcı Drama ve Simülasyon Örnekleri
14	Öğretim Materyali Geliştirme: Dijital ve Geleneksel Araçlar
15	Sosyal Bilgilerde Güncel Eğilimler ve Araştırma Projeleri
16	FİNAL SINAVI

Ders Materyalleri

Tür	Kaynak
Temel Ders Kitabı	Öztürk, C. (Ed.). (2012). <i>Sosyal Bilgiler Öğretimi</i> . PegemA.
Yardımcı Kaynaklar	Sönmez, V. (2005). <i>Sosyal Bilgiler Öğretimi</i> . ANI Yayıncılık.
	Safran, M. (2023). <i>Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar</i> . Pegem.
Araç-Gereç	Bilgisayar, Projektör, Akıllı Tahta, Dijital Eğitim Platformları

İş Yüğü ve AKTS Hesaplaması

Etkinlik	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Süresi	14	2	28
Sınıf Dışı Çalışma	14	2	28
Ödev (Ders Planı)	1	10	10
Proje (Mikro Öğretim)	1	15	15

Etkinlik	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	1	1	1
Ara Sınav Hazırlık	1	8	8
Final Sınavı	1	1	1
Final Sınavı Hazırlık	1	15	15
Toplam İş Yüğü			106 Saat
AKTS (Toplam İş Yüğü/30)			3.5 → 3 AKTS

Değerlendirme Sistemi

Değerlendirme Türü	Oran (%)
Ara Sınav	30
Ödev (Ders Planı)	20
Proje (Mikro Öğretim)	20
Yarıyıl Sonu Sınavı	30
Toplam	100

Program Çıktıları ile İlişkisi

(5: Çok Yüksek, 4: Yüksek, 3: Orta, 2: Düşük)

PÇ No	Program Çıktısı	Katkı
3	Öğretmenlik mesleği bilgi/beceri yetkinliği	5
7	Sosyal bilgiler strateji/yöntem kullanımı	5

PÇ No	Program Çıktısı	Katkı
1	Eğitim teknolojilerini yönetme	4
15	Çoklu değerlendirme uygulama	4
13	Eleştirel düşünme ve problem çözme	3

Ders Politikaları

- **Devam Zorunluluğu:** %70 (14 haftada en az 10 ders).
- **Özgünlük:** Tüm ödevler Turnitin ile kontrol edilir. İntihal durumunda disiplin işlemi uygulanır.
- **Geç Teslim:** Her gün için %10 puan kesintisi.
- **Dijital Erişim:** Ders materyalleri [Üniversite DYS] üzerinden paylaşılır.

Dersi Yürüten

Prof. Dr. İsmail ACUN

(İmza)

Hazırlanma Tarihi: 16 Temmuz 2025, Normalde benim kullandığım form bu değil.

Bölüm başkanlığı resmi yazı ile bunu istedi bunu hazırladım.

Geçerlilik Tarihi: 2024-2025 Akademik Yılı Bahar Dönemi

Öğretmenlik Uygulaması 1 Ders İzlenesi

(ESOGÜ Eğitim Fakültesi)

DERS BİLGİLERİ

Bilgi	Değer
Dersin Adı	Öğretmenlik Uygulaması 1
Dersin Kodu	EGT 410
Yarıyıl	VII
Haftalık Ders Saati	Teorik: 1, Uygulama: 6
AKTS	6
Dersin Dili	Türkçe
Dersin Seviyesi	Lisans
Dersin Türü	Zorunlu
Önkoşul Dersleri	Mesleki Gözlem
Ders Sorumlusu	Prof. Dr. İsmail ACUN
İletişim	iacun@ogu.edu.tr

DERSİN AMACI VE İÇERİĞİ

Amaç:

Öğretmen adaylarının gerçek sınıf ortamında temel ders anlatımı, sınıf yönetimi ve ölçme-değerlendirme becerilerini uygulamalı olarak geliştirmeleri.

İçerik:

Haftalık ders planı hazırlama; mikro öğretim uygulamaları; sınıf içi etkinlik yönetimi; öğrenci değerlendirme araçları tasarlama; mentor öğretmen gözetiminde ders anlatımı.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI

- MEB müfredatına uygun ders planı hazırlar.
- Farklı öğretim yöntemlerini sınıf ortamında uygular.
- Sınıf yönetimi stratejilerini etkin kullanır.
- Öğrenci performansını çoklu araçlarla değerlendirir.
- Mentor geri bildirimlerini mesleki gelişime dönüştürür.

HAFTALIK PLAN

Hafta	Uygulama İçeriği
-------	------------------

1	Uygulama Okulu Tanışma ve Müfredat Analizi
---	--

2	Ders Planı Hazırlama ve Mentor Onayı
---	--------------------------------------

3-6	Mikro Öğretim (Haftada 2 ders uygulaması)
-----	---

7	Vaka Analizi: Sınıf İçi Problem Çözme
---	---------------------------------------

8	ARA DEĞERLENDİRME (Portfolyo Teslimi)
---	--

9-12	Tam Ders Uygulaması (Haftada 3 ders)
------	--------------------------------------

13	Özel Eğitim İhtiyacı Olan Öğrencilerle Çalışma
----	--

14	Dijital Ölçme Araçları Uygulaması
----	-----------------------------------

15	FİNAL (Öğretmenlik Portfolyosu Sunumu)
----	---

DEĞERLENDİRME

Aktivite	Oran (%)
Mikro Öğretim Performansı	30
Ders Planları Portfolyosu	20
Mentor Değerlendirme Formu	20
Final Portfolyo Sunumu	30
Toplam	100

Genel Fiziki Coğrafya Dersi İzlenesi

Ders Bilgileri

Ders Adı: Genel Fiziki Coğrafya

Ders Kodu: 172111009

Düzey: Lisans – Güz-1

Ders Saati: 3 saat / hafta

Kredi: 3+0+3

AKTS: 4

Öğretim Elemanı: [Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI]

E-posta: [leyla.donmez@ogu.edu.tr]

Dersin Amacı

Bu ders, yeryüzü şekillerinin oluşumu, iklim, su, toprak ve bitki örtüsü gibi doğal sistemlerin işleyişini kavratmak amacıyla temel fiziki coğrafya konularını tanıtarak öğrencilere doğa olaylarını coğrafi bakış açısıyla değerlendirme yetisi kazandırmayı amaçlar.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1. Yerküre'nin yapısını ve dinamiklerini açıklayabilir.
2. İklim elemanlarını ve iklim sistemlerini tanımlayabilir.
3. Yeryüzü şekillerini oluşturan iç ve dış kuvvetleri ayırt edebilir.
4. Harita, profil ve tematik coğrafi materyalleri okuyabilir.
5. Fiziki çevre ile insan etkileşimini coğrafi bağlamda analiz edebilir.

Haftalık Ders Konuları

Hafta	Konu Başlığı
1	Coğrafyanın Tanımı, Bölümleri ve Fiziki Coğrafyanın Önemi
2	Harita Bilgisi ve Coğrafi Koordinat Sistemi
3	Dünya'nın Şekli ve Hareketleri
4	Atmosfer: Yapısı, Bileşimi ve Isınma Süreçleri
5	İklim Elemanları I: Sıcaklık
6	İklim Elemanları II: Basınç ve Rüzgarlar
7	İklim Elemanları III: Nem, Yağış ve Bulutluluk
8	Ara Sınav Haftası
9	Yeryüzü Şekillerini Oluşturan İç Kuvvetler (Tektonik hareketler, Depremler, Volkanizma)
10	Dış Kuvvetler ve Aşındırma- Biriktirme Süreçleri
11	Akarsular ve Göller
12	Yeraltı Suları, Karstik Şekiller
13	Buzullar ve Rüzgarların Oluşturduğu Şekiller
14	Toprak ve Bitki Örtüsü
15	Genel Tekrar ve Değerlendirme
16	Final Sınavı

Değerlendirme Kriterleri

Değerlendirme Türü	Yüzdelik Oran
Ara Sınav	%30
Kısa Sınav / Uygulama / Ödev	%20
Final Sınavı	%50

Ders Kitapları ve Kaynaklar

Genel Fiziki Coğrafya: İbrahim Atalay

Notlar

- Dersin uygulama kısmında temel harita okuma, profil çizimi ve dijital coğrafi materyal kullanımı yapılacaktır.
- Devam zorunluluğu %70'tir.
- Tüm ödevlerde bilimsel etik kurallara uyulması beklenir.

Ders Adı: Güzel Konuşma ve Diksiyon

Ders Kodu: 172115007

Düzey: Lisans – Güz-5

Ders Saati: 3 saat / hafta

Kredi: 3+0+3

AKTS: 4

Öğretim Elemanı: [Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI]

E-posta: [leyla.donmez@ogu.edu.tr]

□ Dersin Amacı:

Bu dersin amacı, öğrencilerin doğru, etkili ve güzel konuşma becerilerini geliştirmeleri; ses, tonlama, vurgu ve nefes kontrolü gibi temel diksiyon tekniklerini öğrenmeleri ve topluluk önünde kendilerini ifade etme güveni kazanmalarınıdır.

□ Dersin Öğrenme Çıktıları:

Dersin sonunda öğrenciler:

1. Doğru nefes alma ve diyafram kullanımı tekniklerini açıklar.
2. Ses, vurgu, tonlama ve ezgi kurallarına uygun konuşma becerisi kazanır.
3. Türkçeyi kurallarına uygun biçimde kullanır.
4. Topluluk önünde konuşma ve etkili sunum yapma becerilerini geliştirir.
5. Diksiyon hatalarını analiz eder ve düzeltir.

□ Haftalık Ders Konuları:

Hafta	Konu Başlığı
1	Dersin Tanıtımı ve Güzel Konuşmanın Önemi
2	Diksiyonun Tanımı, Amacı ve Temel İlkeleri

Hafta	Konu Başlığı
3	Nefes Teknikleri ve Diyafram Kullanımı
4	Ses Organları ve Sesin Kullanımı
5	Sesin Özellikleri: Tonlama, Ezgi, Vurgu
6	Konuşma Bozuklukları ve Nedenleri
7	Türkçede Doğru Telaffuz Kuralları
8	Ara Sınav ve Performans Değerlendirme
9	Topluluk Önünde Konuşma Teknikleri
10	Hazırlıksız Konuşma ve Hitabet Uygulamaları
11	Konuşma İçin Hazırlık: Planlama, Taslak ve Notlar
12	Beden Dili ve Konuşma Etkileşimi
13	Radyo, Televizyon ve Sahne Konuşmaları
14	Diksiyon Hataları Üzerine Uygulamalar
15	Bireysel Konuşma Sunumları ve Değerlendirme
16	Final Sınavı / Performans Sunumu

□ Değerlendirme Kriterleri:

Değerlendirme Türü Yüzdelik Oran

Ara Sınav / Performans %30

Katılım ve Uygulama %30

Final Sınavı / Sunum %40

□ Ders Kitapları ve Kaynaklar:

Yardımcı Kaynaklar:

- Kocabaş, A. (2020). *Diksiyon ve Hitabet*. Pegem Akademi.
- Sabuncuoğlu, Z. (2019). *Etkili İletişim ve Beden Dili*. Alfa Yayıncılık.

□ Notlar:

- Derste aktif katılım ve uygulama çalışmaları başarı için önemlidir.
- Öğrencilerin performans sunumlarında özgünlük ve etkili konuşma tekniklerine dikkat etmesi beklenmektedir.
- Etik kurallar çerçevesinde değerlendirme yapılacaktır.

HARİTA BİLGİSİ VE UYGULAMALARI- DERS İZLENESİ

Dersin Adı: Harita Bilgisi ve Uygulamaları

Dersin Kodu: 172114005

Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Yarıyıl: Bahar/4

Öğretim Elemanı: Dr. Öğr. Üyesi Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI

Ders Saati: 2 saat teorik

Kredi: 2+0+2

AKTS: 4

Yer: Sınıf ve arazi uygulama alanları

Dersin Amacı:

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarına harita bilgisi kazandırmak, harita okuma, analiz etme ve uygulama becerilerini geliştirmek ve coğrafi bilgi sistemlerini eğitimde kullanma yeterliliğini sağlamaktır.

Dersin Haftalık Konuları:

Hafta	Konu
1	Dersin tanıtımı, haritanın tanımı ve önemi
2	Harita türleri ve kullanım alanları

Hafta	Konu
3	Harita elemanları: başlık, lejant, ölçek, yön oku
4	Ölçek türleri ve uygulama örnekleri
5	Harita çiziminde kullanılan yöntemler
6	Topoğrafya ve izohips eğrileri
7	Uygulama: Topoğrafya haritası okuma ve analiz
8	Haritalarda yön bulma ve pusula kullanımı
9	Uygulama: Arazi çalışması planlama
10	Coğrafi koordinat sistemi ve GPS kullanımı
11	Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) tanıtımı
12	CBS destekli eğitim materyali hazırlama
13	Örnek harita uygulamaları ve sunumlar
14	Genel değerlendirme ve kapanış

Dersin İşleniş Yöntemleri:

- Anlatım
- Uygulamalı çalışma
- Grup çalışması
- Harita çizim ve analiz uygulamaları
- Arazi gezisi

Değerlendirme Yöntemleri:

Ölçüt	Yüzde (%)
Uygulama dosyası ve çizimleri	30
Arazi çalışması	30
Sunum ve analiz	20
Derse katılım ve devam	20

Kaynaklar:

- Koca, H. (2021). *Harita Bilgisi ve Uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Demirkaya, H. (2019). *Coğrafya Eğitiminde Harita ve CBS Kullanımı*. Nobel Yayınları.
- MEB (2022). *Harita Bilgisi Öğretim Rehberi*.

KARAKTER VE DEĞERLER EĞİTİMİ DERS İZLENESİ

Dersin Adı: Karakter ve Değerler Eğitimi

Dersin Kodu: (Bölüm tarafından belirlenecektir)

Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Yarıyıl: Güz / Bahar

Öğretim Elemanı: Dr. Öğr. Üyesi Leyla Dönmez Bayrakçı

Ders Saati: 2 saat teorik (haftalık)

Yer: Fakülte sınıf ortamı

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının karakter ve değer eğitimiyle ilgili temel kavramları öğrenmeleri, değerlerin bireysel ve toplumsal düzeydeki işlevlerini kavramaları ve bu doğrultuda eğitim ortamlarında değer aktarımını planlayabilme becerisi kazanmalarınıdır.

Dersin İçeriği

Hafta	Konular
1	Dersin tanıtımı, temel kavramlar: karakter, değer, ahlak, erdem
2	Değerlerin bireysel ve toplumsal işlevi
3	Karakter ve değer eğitiminin tarihsel gelişimi
4	Ulusal ve uluslararası değer eğitimi uygulamaları
5	Aile, okul ve toplumda değer aktarımı
6	Okul kültürü ve ikliminin değer eğitime etkisi
7	Gizli program ve değer aktarımı
8	Değer eğitimi yaklaşımları (aktarımcı, yapılandırmacı vb.)
9	Ders kitaplarında ve müfredatta değerler
10	Örnek değer eğitimi etkinlikleri ve analizi
11	Değer eğitimi ile disiplinler arası ilişki (sosyal bilgiler, din kültürü vb.)
12	Drama, hikâye ve görsel materyallerle değer eğitimi

13	Etik ikilemler ve tartışma yöntemleri
14	Genel değerlendirme ve sunumlar

Dersin İşleniş Yöntemleri

- Anlatım
- Tartışma
- Örnek olay analizi
- Drama ve rol oynama
- Etkinlik geliştirme
- Grup çalışmaları

Değerlendirme Yöntemleri

Ölçüt	Yüzde (%)
Değer eğitimi etkinliği geliştirme	30
Sunum ve sınıf içi uygulamalar	25
Katılım ve yansıtıcı değerlendirme	20
Final projesi ve dosya	25

Kaynaklar

- Lickona, T. (1991). *Educating for Character: How Our Schools Can Teach Respect and Responsibility*. Bantam Books.
- Halstead, J. M., & Taylor, M. J. (2000). *Learning and Teaching about Values*. Routledge.
- MEB (2023). *Sosyal Bilgiler Öğretim Programı*.
- Yavuzer, Y. (2020). *Değerler Eğitimi*. Nobel Yayınları.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE MATERYAL TASARIMI DERS İZLENESİ

Dersin Adı: Materyal Tasarımı

Dersin Kodu: 172118004

Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Yarıyıl: 8. Dönem/ Bahar

Öğretim Elemanı: Dr. Öğr. Üyesi Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI

Ders Saati: 2 saat teorik (haftalık)

Yer: Fakülte sınıf ortamı ve bilgisayar laboratuvarı

Kredi: 2+0+2

AKTS: 4

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının öğretim materyallerini etkili şekilde planlamaları, tasarımları, uygulamaları ve değerlendirmelerini sağlamaktır. Teknolojik ve geleneksel materyallerin eğitimdeki yeri, işlevi ve tasarım süreci hakkında bilgi ve beceri kazandırılması hedeflenmektedir.

Dersin İçeriği

Hafta	Konular
1	Dersin tanıtımı ve materyal tasarımına giriş
2	Öğretim materyallerinin sınıflandırılması
3	Materyal tasarımında öğrenme kuramlarının yeri
4	Tasarım ilkeleri ve estetik boyut
5	Grafik, çizim ve görsel tasarım araçları
6	Basılı materyal örnekleri ve tasarımı
7	Teknoloji destekli materyal tasarımı (sunum, video vb.)
8	Etkinlik kartları, oyunlar ve öğrenme kutuları
9	Web 2.0 araçlarıyla materyal geliştirme
10	Akıllı tahta içerikleri hazırlama
11	Materyal örneklerinin sınıf ortamında uygulanması
12	Materyallerin değerlendirilmesi ve geri bildirim
13	Proje hazırlama ve sunum hazırlıkları
14	Final sunumları ve genel değerlendirme

Dersin İşleniş Yöntemleri

- Anlatım
- Uygulama
- Grup çalışmaları
- Atölye çalışmaları
- Sunum
- Geri bildirim ve değerlendirme

Değerlendirme Yöntemleri

Ölçüt	Yüzde (%)
Ara materyal projesi	30
Sınıf içi uygulama ve sunumlar	25

Katılım ve süreç değerlendirme	20
Final projesi (tasarım, uygulama, sunum)	25

Kaynaklar

- Heinich, R., Molenda, M., Russell, J. D. (2001). **Instructional Media and Technologies for Learning**.
- Yahn, H. İ. (2019). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı**. Nobel Yayınları.
- MEB, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı (2023)

Mesleki Gözlem Dersi İzlenesi

Ders Bilgileri

Ders Adı: Mesleki Gözlem

Ders Kodu: 172113008

Düzey: Lisans – Güz 3

Ders Saati: 3 saat

Kredi: 1+2+2

AKTS: 4

Öğretim Elemanı: [Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI]

E-posta: [leyla.donmez@ogu.edu.tr]

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tanımaları, okul ortamını ve öğretim süreçlerini gözlemlemeleri, öğretmenlik mesleğine ilişkin temel bilgi ve becerileri yerinde öğrenmeleri için gerekli altyapıyı oluşturmaktır.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1. Öğretmenlik mesleğinin sorumluluklarını ve görev alanlarını tanımlar.
2. Okulun işleyişi ve yönetim süreçlerini gözlemleyebilir.
3. Sınıf içi öğretim süreçlerini analiz edebilir.

4. Öğretmen-öğrenci-etkileşimini değerlendirebilir.
5. Gözlem sonuçlarını raporlaştırabilir ve etik ilkelere uygun davranabilir.

Haftalık Ders Konuları

Hafta	Konu Başlığı
1	Derse Giriş ve Gözlem Tekniklerine Giriş
2	Öğretmenlik Mesleği ve Etik Sorumluluklar
3	Okul Yönetim Süreci ve Paydaşlar
4	Okulun Fiziksel Ortamı ve Kaynakları
5	Ders Gözlem Formlarının Tanıtımı
6	Ders Gözlemleri ve Uygulama (1)
7	Ders Gözlemleri ve Uygulama (2)
8	Ara Rapor Teslimi ve Değerlendirme
9	Ders Gözlemleri ve Uygulama (3)
10	Ders Gözlemleri ve Uygulama (4)
11	Öğretmen Davranışlarının Gözlemlenmesi
12	Sınıf Yönetimi ve Öğrenci Katılımı Gözlemi
13	Okul Dışı Gözlem Alanları (Rehberlik, Kütüphane vb.)
14	Genel Değerlendirme ve Gözlem Paylaşımları
15	Final Raporunun Hazırlanması
16	Final Sınavı / Rapor Sunumu

Değerlendirme Kriterleri

Değerlendirme Türü	Yüzdelik Oran
Ara Rapor ve Katılım	%30
Gözlem Raporları / Formlar	%30
Final Raporu ve Sunumu	%40

Ders Kitapları ve Kaynaklar

- Şimşek, H. (2016). Öğretmenlik Uygulaması El Kitabı. Ankara: Nobel Yayınları.

Yardımcı

- Küçükahmet, L. (2004). Öğretim İlke ve Yöntemleri. Nobel Yayın.
- Sönmez, V. (2017). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Anı Yayıncılık.

Kaynaklar:

Notlar

- Gözlemler önceden belirlenmiş uygulama okullarında yapılacaktır.
- Gözlem raporları zamanında teslim edilmelidir.
- Etik kurallara uyulması ve gizlilik ilkelerine dikkat edilmesi zorunludur.

Mesleki Gözlem Dersi İzlenesi

Ders Bilgileri

Ders Adı: Mesleki Gözlem

Ders Kodu: 172113008

Düzey: Lisans – Güz 3

Ders Saati: 3 saat

Kredi: 1+2+2

AKTS: 4

Öğretim Elemanı: [Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI]

E-posta: [leyla.donmez@ogu.edu.tr]

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tanımaları, okul ortamını ve öğretim süreçlerini gözlemlemeleri, öğretmenlik mesleğine ilişkin temel bilgi ve becerileri yerinde öğrenmeleri için gerekli altyapıyı oluşturmaktır.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1. Öğretmenlik mesleğinin sorumluluklarını ve görev alanlarını tanımlar.
2. Okulun işleyişi ve yönetim süreçlerini gözlemleyebilir.
3. Sınıf içi öğretim süreçlerini analiz edebilir.
4. Öğretmen-öğrenci-etkileşimini değerlendirebilir.
5. Gözlem sonuçlarını raporlaştırabilir ve etik ilkelere uygun davranabilir.

Haftalık Ders Konuları

Hafta	Konu Başlığı
1	Derse Giriş ve Gözlem Tekniklerine Giriş
2	Öğretmenlik Mesleği ve Etik Sorumluluklar
3	Okul Yönetim Süreci ve Paydaşlar

4	Okulun Fiziksel Ortamı ve Kaynakları
5	Ders Gözlem Formlarının Tanıtımı
6	Ders Gözlemleri ve Uygulama (1)
7	Ders Gözlemleri ve Uygulama (2)
8	Ara Rapor Teslimi ve Değerlendirme
9	Ders Gözlemleri ve Uygulama (3)
10	Ders Gözlemleri ve Uygulama (4)
11	Öğretmen Davranışlarının Gözlemlenmesi
12	Sınıf Yönetimi ve Öğrenci Katılımı Gözlemi
13	Okul Dışı Gözlem Alanları (Rehberlik, Kütüphane vb.)
14	Genel Değerlendirme ve Gözlem Paylaşımları
15	Final Raporunun Hazırlanması
16	Final Sınavı / Rapor Sunumu

Değerlendirme Kriterleri

Değerlendirme Türü	Yüzdelik Oran
Ara Rapor ve Katılım	%30
Gözlem Raporları / Formlar	%30
Final Raporu ve Sunumu	%40

Ders Kitapları ve Kaynaklar

- Şimşek, H. (2016). Öğretmenlik Uygulaması El Kitabı. Ankara: Nobel Yayınları.

Yardımcı

Kaynaklar:

- Küçükahmet, L. (2004). Öğretim İlke ve Yöntemleri. Nobel Yayın.
- Sönmez, V. (2017). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Anı Yayıncılık.

Notlar

- Gözlemler önceden belirlenmiş uygulama okullarında yapılacaktır.
- Gözlem raporları zamanında teslim edilmelidir.
- Etik kurallara uyulması ve gizlilik ilkelerine dikkat edilmesi zorunludur.

OKUL DENEYİMİ DERSİ İZLENESİ

Ders Bilgileri

- **Dersin Adı:** Okul Deneyimi
- **Ders Kodu:** 172115009

- **Düzeyi:** Lisans / Güz-5
- **Ders Saati:** 3 saat / hafta (uygulama)
- **Kredi:** 1+2+2
- **AKTS:** 3
- **Öğretim Elemanı:** [Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI]
- **E-posta:** [leyla.donmez@ogu.edu.tr]

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının okul ortamını, öğretmenlik mesleğinin gerekliliklerini, öğretmen ve öğrenci rollerini gözlemleyerek tanımlarını sağlamak; öğretmenlik uygulamaları hakkında bilgi edinmelerine yardımcı olmaktır.

Öğrenme Çıktıları

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Okulun işleyişi ve yönetim yapısını analiz edebilir.
2. Öğretmenin sınıf içi uygulamalarını gözlemleyip raporlayabilir.
3. Öğrenci davranışlarını ve öğrenci-öğretmen etkileşimlerini değerlendirebilir.
4. Eğitim materyalleri ve fiziksel ortamlar hakkında bilgi toplayabilir.
5. Gözlem sonuçlarını akademik bir biçimde raporlaştırabilir.

Haftalık Ders Planı

Hafta	Konu Başlığı
1	Ders tanıtımı ve okul gözlem süreçlerine giriş
2	Okulun fiziksel yapısının ve donanımının incelenmesi
3	Okul yönetimi ve öğretmen rolleri üzerine gözlemler
4	Sınıf içi gözlem: Öğretmen davranışları
5	Sınıf içi gözlem: Öğrenci davranışları
6	Ders planları ve öğretim materyallerinin incelenmesi

Hafta	Konu Başlığı
7	Sınıf yönetimi stratejileri gözlemi
8	ğretim yöntem ve tekniklerinin gözlemlenmesi
9	ğrenci katılımı ve öğrenme süreçlerinin analizi
10	Rehberlik ve destek hizmetleri gözlemi
11	Farklı sınıf düzeylerinde karşılaştırmalı gözlemler
12	Okul dışı öğrenme ortamlarının değerlendirilmesi
13	Gözlem raporlarının hazırlanması
14	Gözlem raporu sunumları ve değerlendirme
15	Genel değerlendirme ve yansıtıcı oturum
16	Final değerlendirme ve rapor teslimi

Değerlendirme Kriterleri

- Gözlem Raporları: %40
- Uygulama Süreçlerine Katılım: %30
- Final Sunumu ve Raporu: %30

Ders Kitapları ve Kaynaklar

- YK (2023). *ğretmenlik Uygulaması Kılavuzu*. Ankara.

Yardımcı Kaynaklar:

- şahin, A. (2019). *ğretmenlik Uygulamalarında Etkili Gözlem*. Pegem Akademi.
- Kaya, H. (2020). *Okul Deneyimi ve Uygulama Rehberi*. Nobel Yayınları.
- Gözütok, D. (2017). *ğretmenlik Uygulamaları El Kitabı*. Anı Yayıncılık.

ÖğRETMENLİK UYGULAMASI I-II DERS İZLENESİ

• **Dersin Adı:** ğretmenlik Uygulaması I-II

📌 **Dersin Kodu:** 172117006

📖 **Bölüm:** Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

📅 **Yarıyıl:** 7-8. Dönem Güz / Bahar

👤 **Öğretim Elemanı:** Dr. Öğr. Üyesi Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI

🕒 **Ders Saati:** 6 saat uygulama + 2 saat teorik (haftalık)

📍 **Yer:** Okul ve fakülte ortamları

Kredi: 2+6+5

AKTS: 10

🎯 DERSİN AMACI

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının gerçek okul ortamlarında gözlem yaparak mesleki deneyim kazanmaları, öğretim etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerini öğrenerek etkili öğretmenlik becerileri geliştirmeleridir.

📖 DERSİN İÇERİĞİ

Hafta Konular

- 1 Ders tanıtımı, uygulama okullarıyla ilgili bilgilendirme
- 2 Uygulama okuluyla tanışma, kurum kültürü ve yapısının incelenmesi
- 3 Ders gözlemi: Öğretim süreçlerinin analizi
- 4 Sınıf yönetimi uygulamalarının gözlemlenmesi
- 5 Öğretmenle birlikte ders planlama çalışmaları
- 6 Mikro öğretim teknikleriyle etkinlik tasarımı
- 7 Kısa süreli öğretim etkinliği sunumu
- 8 Değerlendirme araçlarının hazırlanması ve kullanımı
- 9 Öğrenci ürünlerinin değerlendirilmesi
- 10 Teknoloji destekli öğretim uygulamaları
- 11 Farklı öğrenci gruplarına yönelik öğretim stratejileri
- 12 Tam ders anlatımı (planla-uygula-değerlendir)
- 13 Geri bildirim alma ve öz değerlendirme
- 14 Genel değerlendirme ve dosya teslim süreci

📋 DERSİN İŞLENİŞ YÖNTEMLERİ

- Gözlem
- İşbirlikli Öğrenme
- Uygulamalı Eğitim
- Yansıtıcı Günlük Yazımı
- Mikro Öğretim
- Grup Tartışmaları

📌 DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Ölçüt	Yüzde (%)
Uygulama Dosyası (gözlem, plan, vb.)	40
Ders Sunumları ve Etkinlikler	30
Katılım ve Süreç İzleme	20
Yansıtıcı Günlük ve Öz Değerlendirme	10

📖 KAYNAKLAR

- MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü Uygulama Kılavuzları

SANAT VE MÜZE EĞİTİMİ DERS İZLENESİ

Dersin Adı: Sanat ve Müze Eğitimi

Dersin Kodu: 172117002

Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Yarıyıl: Güz /7

Öğretim Elemanı: Dr. Öğr. Üyesi Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI

Ders Saati: 2 saat teorik (haftalık)

Kredi: 2+0+2

AKTS:2

Yer: Fakülte sınıf ortamı ve saha gezileri (müze/sanat galerisi)

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının sanatı bir eğitim aracı olarak kullanabilmelerini sağlamak, müze ve galeri gibi kültürel mekânların eğitimdeki rolünü kavratmak ve öğrencilere estetik duyarlılık kazandırmaktır.

Dersin İçeriği

Hafta	Konular
1	Dersin tanıtımı, temel kavramlar: sanat, müze, kültürel miras
2	Sanat eğitiminin temel ilkeleri ve eğitimdeki rolü
3	Müzecilik tarihi ve türleri
4	Türkiye’de ve dünyada müze eğitimi örnekleri
5	Sanat eserinin analizi ve eleştirel bakış geliştirme
6	Sanat yoluyla değerler eğitimi
7	Müze ortamında öğretim yöntemleri ve teknikleri
8	Yerel kültürel mekânlara saha gezisi planlama
9	Müze gezisi (uygulama)
10	Müze gezisinin eğitimsel değerlendirmesi
11	Sanatla disiplinler arası öğretim: Sosyal bilgiler, tarih, edebiyat
12	Öğrencilerle sanat atölyesi tasarımı
13	Uygulama: Sınıf içi mini sanat/müze etkinlikleri
14	Genel değerlendirme, sunumlar ve kapanış

Dersin İşleniş Yöntemleri

- Anlatım
- Tartışma
- Saha Gezileri
- Uygulama ve Atölye
- Görsel Analiz
- Grup Çalışmaları

Değerlendirme Yöntemleri

Ölçüt	Yüzde (%)
Etkinlik Planı / Sanat Atölyesi Tasarımı	30
Müze Gezisi Raporu	25

Sınıf içi katılım ve sunumlar	25
Final projesi (sunum / dosya)	20

Kaynaklar

- Hooper-Greenhill, E. (1994). *Museums and Their Visitors*. Routledge.
- Çetin, G. (2021). *Müze Eğitimi ve Uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Hein, G. E. (1998). *Learning in the Museum*. Routledge.
- MEB, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı (2023)

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI-DERS İZLENESİ

Dersin Adı: Topluma Hizmet Uygulamaları

Dersin Kodu: 172114011

Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Yarıyıl: Bahar/4

Öğretim Elemanı: Dr. Öğr. Üyesi Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI

Ders Saati: 1 saat teorik + 2 saat uygulama (haftalık)

Kredi:1+2+3

AKTS: 5

Yer: Fakülte sınıf ortamı ve saha çalışması alanları

🎯 DERSİN AMACI

Bu dersin amacı, öğretmen adaylarının toplumun sorunlarına duyarlı bireyler olmalarını sağlamak, sosyal sorumluluk bilinci geliştirmelerine katkı sunmak ve kamu yararına hizmet eden projeler planlayıp uygulayabilme becerilerini kazandırmaktır.

📖 DERSİN İÇERİĞİ

Hafta	Konular
1	Dersin tanıtımı, topluma hizmet kavramı ve önemi
2	Toplumsal sorunların belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirme
3	Toplumsal projelerde etik ilkeler ve gönüllülük bilinci
4	STK'lar ve kamu kurumlarıyla işbirliği
5	Toplum hizmeti projelerinin planlanması
6	Projelerde görev dağılımı ve iş takvimi oluşturma
7	Proje uygulamaları – Süreç başlangıcı

Hafta	Konular
8	Proje uygulamaları – Ara değerlendirme
9	Proje uygulamaları – Gözlem ve veri toplama
10	Proje uygulamaları – Değerlendirme ve raporlama
11	Topluma hizmetin eğitimdeki yeri ve etkileri
12	İyi rnekler: Toplum hizmeti uygulama sunumları
13	Proje ıktılarının sunumu ve değerlendirilmesi
14	Genel değerlendirme ve kapanış

DERSİN İşLENİş YÖNTEMLERİ

- İşbirlikli ğrenme
- Proje tabanlı ğrenme
- Gözlem
- Uygulama
- Sunum ve tartışma

DEğERLENDİRME YÖNTEMLERİ

lt	Yüzde (%)
Proje planı ve dosyası	30
Saha alışması ve uygulama süreci	30
Sunum ve paylaşım	20
Katılım ve sorumluluk	20

KAYNAKLAR

- MEB (2023). *Toplumsal Katılım ve Sosyal Sorumluluk Projeleri Rehberi*.
- YK (2007). *Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi Uygulama Kılavuzu*.
- Üniversitelerin iyi uygulama rnekleri

Türkiye’nin Fiziki Coğrafyası Dersi İzlencesi

Ders Bilgileri

Ders Adı: Genel Fiziki Coğrafya

Ders Kodu: 172113011

Düzey: Lisans – Güz-3

Ders Saati: 3 saat / hafta

Kredi: 3+0+3

AKTS: 3

Öğretim Elemanı: [Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI]

E-posta: [leyla.donmez@ogu.edu.tr]

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, Türkiye'nin fiziki coğrafi özelliklerini detaylı şekilde inceleyerek öğrencilerin ülkenin doğal yapısını, yer şekillerini, iklimini, su kaynaklarını, topraklarını ve bitki örtüsünü bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirebilmesini sağlamaktır.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1. Türkiye'nin jeolojik ve jeomorfolojik yapısını analiz edebilir.
2. Türkiye'deki iklim tiplerini ve dağılışını açıklayabilir.
3. Ülkemizin hidrolojik kaynaklarını tanımlayabilir.
4. Türkiye'nin toprak ve bitki örtüsü çeşitliliğini değerlendirebilir.
5. Fiziki coğrafi özelliklerin beşeri ve ekonomik faaliyetlerle ilişkisini kurabilir.

Haftalık Ders Konuları

Hafta	Konu Başlığı
1	Türkiye'nin Fiziki Coğrafyasına Giriş ve Yöntem
2	Türkiye'nin Jeolojik Yapısı ve Jeolojik Zamanlar
3	Türkiye'nin Tektonik Yapısı ve Depremler
4	Türkiye'nin Yer Şekilleri: Dağlar, Ovalar, Platolar
5	Türkiye'de İç Kuvvetlerin Oluşturduğu Şekiller
6	Türkiye'de Dış Kuvvetlerin Oluşturduğu Şekiller
7	Türkiye'de Akarsular ve Göller
8	Ara Sınav Haftası
9	Türkiye'de Yeraltı Suları ve Karstik Şekiller

10	Türkiye'nin İklimi ve İklim Tipleri
11	İklim Elemanlarının Türkiye'deki Dağılışı (Sıcaklık, Yağış vb.)
12	Türkiye'nin Toprakları ve Dağılışı
13	Türkiye'nin Bitki Örtüsü ve Doğal Ekosistemler
14	Türkiye'nin Fiziki Bölgeleri
15	Genel Tekrar ve Uygulamalar
16	Final Sınavı

Değerlendirme Kriterleri

Değerlendirme Türü	Yüzdelik Oran
Ara Sınav	%30
Kısa Sınav / Uygulama / Ödev	%20
Final Sınavı	%50

Ders Kitapları ve Kaynaklar

- Atalay, İ. (2021). Türkiye'nin Fiziki Coğrafyası. İzmir: Meta Basım.

Yardımcı

Kaynaklar:

- Turoğlu, H. (2019). Türkiye Fiziki Coğrafyası. Çantay Kitabevi.
- Erinç, S. (2001). Türkiye'nin İklimi. İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Doğanay, H. (2002). Türkiye Coğrafyası. Pegem Akademi.

Notlar

- Dersin uygulama kısmında Türkiye haritası üzerinde fiziki özelliklerin analizine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- Devam zorunluluğu %70'tir.
- Bilimsel etik kurallara uyulması gerekmektedir.

TÜRKİYENİN BEŞERİ VE EKONOMİK COĞRAFYASI-DERS İZLENESİ

Dersin Adı: Türkiye'nin Beşerî ve Ekonomik Coğrafyası

Dersin Kodu: 172114015

Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği / Coğrafya Eğitimi

Yarıyıl: Bahar/3

Kredisi:3+0+3

AKTS: 2

Ders Saati: 3 saat teorik

Öğretim Elemanı: Dr. Öğr. Üyesi Leyla DÖNMEZ BAYRAKCI

Dersin Amacı:

Öğrencilere Türkiye'nin nüfus, yerleşme, ekonomik faaliyetler, göç, ulaşım ve sanayi gibi beşerî ve ekonomik coğrafya konularını sistemli bir biçimde öğretmek, bu bilgileri güncel gelişmeler ve istatistiklerle analiz edebilme becerisi kazandırmak.

Haftalık Ders Planı:

Hafta	Konular
1	Dersin tanıtımı, beşerî ve ekonomik coğrafyanın kapsamı
2	Türkiye’de nüfusun gelişimi ve dağılımı
3	Nüfus politikaları ve güncel demografik yapılar
4	Türkiye’de iç göç ve dış göç hareketleri
5	Kentsel ve kırsal yerleşme tipleri
6	Yerleşmelerin gelişimi ve mekânsal dağılımı
7	Türkiye’de tarım faaliyetleri ve coğrafi dağılımı
8	Hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık
9	Türkiye’de sanayi faaliyetleri ve sanayi bölgeleri
10	Ulaşım sistemleri ve ekonomik gelişmeye etkisi
11	Enerji kaynakları ve tüketim alanları
12	Turizm coğrafyası ve bölgesel kalkınma
13	Ekonomik coğrafyanın güncel sorunları
14	Genel değerlendirme ve proje sunumları

Dersin İşleniş Yöntemleri:

- Sunum ve anlatım
 - Harita ve grafik analizleri
 - Güncel verilerle çalışma (TÜİK)
 - Grup tartışmaları
 - Proje ödevleri ve sunumlar
-

Değerlendirme Ölçütleri:

Ölçüt	Yüzde (%)
Ara sınav (vize)	30
Final sınavı	40
Proje / Sunum	20
Katılım ve devam	10

Kaynaklar:

- Tümertekin, E. & Özgüç, N. (2020). *Türkiye Coğrafyası*. Çantay Yayınları.
- Doğanay, H. (2022). *Türkiye'nin Beşerî ve Ekonomik Coğrafyası*. Pegem Akademi.
- TÜİK Verileri – www.tuik.gov.tr